Nr. 31 (15.121). Lwów, sobota 11. lutego 1939. Rok LX.
Ч. 31 (15.121). Львів, субота 11. лютого 1939. Рік LX.
Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ. ВИДАННЯ: А. Б.

DIŁO

Wychodzi codziennie rano.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-46
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Леґіов Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 "
піврічно . . . . . . 30.00 "
річно . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 20 КОР. Ч. У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Між урядом Карпатської України

та військовим командуванням повна згода.

ХУСТ. КУП. В тій частині чужинецької преси, що наставлена крайне ворожо до молодої карпато-української держави, появились фантастичні, на дуже наївну публику обраховані вістки про незгоду між урядом Карпатської України та її військовим командуванням. Ці вістки від початку до кінця і у всіх подробицях неправдиві. Як дуже ворожим чинникам залежить на поширюванні неправди про карпато-українські відносини, свідчить факт, що деякі мадярські та польські пресові органи поширювали чутку про атентат на ген. Прхалю навіть тоді, коли цю видумку урядово заперечив не тільки карпато-український та центральний уряд у Празі, але й сам ґенерал Прхаля.

Відїзд ґенералів з Хусту.

ХУСТ. КУП. Сьогодні ґенерали Ведраль і Прхаля виїхали з Хусту до Пряшева. Звідси ген. Ведраль поїхав до Братислави, а ген. Прхаля до Праги.

„Українсько-німецьке Товариство" в Хусті.

ХУСТ. КУП повідомляє: Учора в домівці „Січи" відбулись при участи понад 60 осіб — українців і німців — засновні збори „Українсько-Німецького Товариства". Збори відкрив А. Ворон. Дискусія розвернулась у велику маніфестацію українсько-німецької дружби. При кінці зборів появились на салі, сердечно привитані зібраними, міністр Ю. Ревай та державний секретар німецьких справ при словацькому уряді Фр. Кармазин. До проводу „Українсько-Німецького Товариства" вибрано м. і. Ф. Ревая, як голову, Ольнофредія (німця), як заступника голови і А. Штефана, як секретаря. Збори вислали телеграфічний привіт канцлерові Німеччини А. Гітлерові. Присутніми на зборах як гості були кореспонденти німецької преси з райху.

Церковно-релігійний часопис.

ХУСТ. КУП. Дирекція поліції дала дозвіл видавати релігійний часопис греко-католицької церкви „Благовістник". Редактором цього органу буде василіянський священник о. Саболь, відомий під літературною назвою Зореслав.

Карпато-український сойм мусить стати взірцем.

ХУСТ. КУП. Міністр Ревай заявив представникам чужинної преси, що сойм у Хусті буде одиноким тепер українським соймом у світі. Карпатські українці мають амбіцію засвідчити перед світом, що їхній сойм стане взірцевою законодатною і репрезентативною установою.

ЧЛЕНИ ДЕЛІМІТАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ВЕРТАЮТЬСЯ, ЩОБ СПОВНИТИ ВИБОРЧИЙ ОБОВЯЗОК.

ХУСТ. КУП. Українські члени деліміташйної комісії, що радить у Будапешті та може похвалитись успіхом, вертаються на кілька днів до Хусту, щоб сповнити свій громадянський виборчий обовязок у дні 12. ц. м.

Військо помагає урядові у справі комунікації

ХУСТ. КУП. На урядовій конференції у справі розбудови комунікації на Карпатській Україні взяли участь ґенерали: Прхаля та Ведраль. Вони признали, що досі зроблено вже багато для налагодження комунікації і заявили готовість допомогти урядові з усіх сил, технічно і грошево, для дальшої розбудови комунікаційних шляхів та сполук.

Відповідь празького уряду на мадярський протест

У СПРАВІ ВИБОРІВ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як подає будапештенська радіовисильня, празький уряд переслав будапештенському відповідь на ноту у справі обмеження політичних прав мадярів у Карпатській Україні та недопущення мадярської виборчої листи. Прага стверджує, що:

1) не лиш мадярські партії припинені в Карпатській Україні, але й усі інші,

2) уряд Карпатської України дозволив на істнування мадярської національної ради,

3) всякі побажання цієї ради буде карпато-український уряд розглядати прихильно.

Німецький консулят у Хусті

ПРАГА. ПАТ. Чехо-Словацьке Пресове Бюро повідомляє, що німецький консулят у Братиславі перетворено на ґенеральний консулят. Одночасно утворено нові німецькі консуляти в Хусті й Моравській Остраві.

НИНІ ГОВОРИТЬ У РАДІО МІНІСТР Ю. РЕВАЙ.

ХУСТ. КУП. У пятницю 7. год. вечером, промовлятиме в радіо карпато-український міністр Ю. Ревай.

„Оссерваторе Романо" про Карпатську Україну.

РИМ. Ватиканский „Оссерваторе Романо" з 5. ц. м. приносить обширну статтю про реорганізацію Чехословаччини на федеративну державу трьох народів. Нова держава станула віч на віч перед новими проблемами, які треба негайно вирішити, зокрема перед важними проблемами з церковної області. Відноситься це між іншим до церковних справ Карпатської України.

„Типовий примір зусилля церкви заспокоїти духовні потреби вірних — пише „Оссерваторе Романо" — маємо в Карпатській Україні. Наслідком віденського арбітражу епископ дієцезії Мукачів, що має свій осідок в Ужгороді, найшовся у положенні, що не міг виконувати своєї пастирської влади над вірними, що не попали до Мадярщини, тільки лишились в автономії української держави. Щоб вдоволити потреби цих вірних Верховний Душпастир рішив післати в мукачівську дієцезію апостольського візитатора в особі монсіньйора Діонізія Нярадія, крижевацького епископа з Югославії. (Мусимо на цьому місці зазначити, що в Югославії є коло 40.000 українських емігрантів, які всі є католики східнього обряду).

Іменування Преосв. Нярадія, що був уже апостольським адміністратором у дієцезії Пряшів, українці приняли з великим вдоволенням, а початок пастирської активности характеризують величаві торжества, в яких взяли участь представники влади. У свому пастирському посланню Преосв. Нярадій сказав м. і.: „В часах загального гніту, морального упадку й матеріяльної крізи, настав для нас радісний день, великий історичний момент. Бог, що своєю мудрістю кермує долею народів, не забув і нас у своїй доброті... Останніми політичними договорами наше мукачівське епископство тяжко навіщено, зменшено, обкроєно. Одначе ніжне серце Святішого Пія XI, спільного батька всіх християн, забилось, бачучи нашу важку долю і поручило мені, щоб я занявся обкроєним епископством". Праця нового апостольського візитатора увінчалась уже дотепер обильним плодом — кінчить „Оссерваторе Романо".

„Карпаторусская" рептилька.

Перед нами ч. 4 офіціяльного органу Автономного Земледільського Союзу „Русскій Вѣстникъ" з Ужгороду, який уперше прийшов до редакції від памятних жовтневих днів. Той „Вѣстник", переповнений ущерть лайками та наклепами проти українців, містить статтю [illegible] від шумним наголовком „Скоро конець „Карпато-Україні" із скромним підзаголовком „Мадярія получить обратно карпаторусское майно". Вже зміст одного числа того „Вѣстника" вистачає, щоб засувати собі вислід [illegible] вождя „Автономного Союза" Андрія Бродія, який за намаганий державний злочин [illegible] у Празі на Панкраці та одночасно [illegible] видавець „Русскій Вѣстник" [illegible]

Джерело надхнення „Ґазети Польскої“.

Львів, 9. лютого 1939.

Коли річ іде про знання українських справ та національно-політичний напрямок — польську пресу можна поділити на такі ґрупи: 1) Найчисленніша та, яка в українських справах відзначається подивугідним анальфабетизмом, що з ним упарі йде жест всезнайка, який авторитетним тоном промовляє про все і вся; ця преса є промотором і головним джерелом протиукраїнських настроїв у Польщі, вона підюджує польське громадянство та офіціяльні чинники, лякаючи їх маревом „української небезпеки“, одночасно з найбільшим призирством висловлюється про українців, ображуючи їх у їхніх національних почуваннях і провокуючи до реакції, яка їм потрібна, як арґумент для дальшої україножерної кампанії. Та категорія польської преси є головним винуватцем низького рівня загальної політичної освіти польського громадянства, закоханого в гаслах демаґоґії, є теж головним спричинником атмосфери, в якій ніякий польський чинник не має відваги видвигнути і послідовно провадити конструктивну програму в українській справі. На чолі тієї преси стоїть „ІКЦ“, від якого імени названа вся т. зв. „ікацова“ преса, — а найпершим із усіх „ікацівців“ це відомий п. Сар, який з невичерпаною енерґією компромітує само поняття політичної публіцистики та щоденної журналістичної служби. Зродила той напрямок преси галицька старо-ендецька школа, але сьогодні та преса не кермується якоюсь розумовою політичною доктриною: вона радше кермується двома чинниками: чисто чуттєвим підходом до українства, сліпою ненавистю до нього, — та торговельним інтересом, який каже тим видавництвам потурати вуличним настроям. 2) Другу частину польської преси творять ті часописи, які не можуть неґувати істнування української проблеми, а проте її або недоцінюють, або не орієнтуються і не мають окремого референта для української тематики, яку редакція брала б постійно на увагу. Та частина преси „маркує“ час до часу, що й вона про українські справи „пише“, однак свого становища або не формулює або формулює його щораз інакше. Прикладом ґазети, яка засадничо заявляє свій прихильний підхід до українців, але страшенне мало уваги присвячує українсько-польським справам та взагалі українській тематиці і час до часу солідаризується з цілою пресою антиукраїнською (напр. у справі відомої травневої декляраціі УНДО чи у справі Карпатської України) є варшавський пепесівський „Роботнік“, таким щоденником є подекуди і львівський „Век Нови“, в якому поруч із дуже поважними статтями, з якими можна дискутувати, бувають найбільш псевдопубліцистичні дивогляди на українські теми, — до таких часописів належить і „Ґазета Польска“, один із найповажніших польських щоденників, півофіціяльний орган влади та віднедавна центральний орган ОЗОН-у. 3) Третю ґрупу творять періодики, нещоденники, які постійно і систематично цікавляться українською тематикою і хоч (деякі) може ще не мають у цій справі свого ясного погляду, проте стараються виробити собі його, — для себе і своєї ідеольоґічної ґрупи.

Коли „Ґазета Польска“ завела у себе огляди української преси (які швидко занехали) та почала українським темам присвячувати цілі статті, чи то редакційні (М. С.) чи свого львівського кореспондента (С. М.) — ми привитали були це як поступ. А проте річ не в тому, щоб „було надруковане“ та заповнювало друкарською фарбою місце в ґазеті, яка „повинна б“ мати „щось для українців“. У Редакції „Ґазети Польскої“ сидить надто багато політиків, щоб вони не знали, що буває — краще мовчати ніж непотрібне і шкідливе сказати. Не ми визначуємо політичні лінії ОЗОН-у, що їх заступає найважніший орган тієї організації, не нам теж визначувати, що потрібне і доцільне, а що зайве взагалі в якомунебудь польському органі. Наше завдання — займати становище з погляду українських інтересів. А проте не можлива ніяка аналіза будьякого політичного явища чи будьякої політичної статті без спроби зрозуміти, який інтерес казав даній людині (державі, народові, урядові, ґазеті) ставати на таку, а не іншу позицію. Признаємося: не розуміємо політичного ґлузду, який казав півофіціяльному польському органові, офіціяльному органові ОЗОН-у, помістити у числі з 2-го ц. м. кореспонденцію п. С. М. зі Львова. Залишімо на боці такі інформаційні квітки у тій статті, як напр. вістку, що „офіціяльний провід УНДО рішив перейти до рішучої отвертої боротьби з т. зв внутрішньою опозицією“ і що внутрішня опозиція, „щоб скріпити свої атути та вигляди“ рішила випускати два видання „Діла“. Коли автор писав ті свої ревеляції — всі воробці у Львові знали вже, що в УНДО дійшло до повного замирення, над яким від тижнів радила 8-членна комісія, та що два видання „Діла“ були тільки кількаденним експериментом, що його спричинили чисто технічні умовини, витворені причинами абсолютно від українців незалежними. Такі „авторитетні“ інформації свідчать тільки про те, що п. С. М. має велику відвагу брати на себе обовязок кореспондента зі Львова та підписуватись під своїми інформаціями, та що редакція „Ґ. П.“ має до нього таке довіря, що не вважає за відповідне його інформації перевірювати. Залишаємо теж на боці захоплення п. С. М. орґаном „розгістерезованих старців“ „Земя і Наруд“ та переконування читачів „Ґ. П.“, що пп. Грабський, Ромер і Буяк мають за собою зорґанізовану польську громадянську силу. Це речі для нас несуттєві, бо вони торкаються або журналістичних кваліфікацій одиниці або політичних поглядів, прикметних кожному пересічному східньо-галицькому полякові. Зате хочемо почути відповідь на що інше: **відколи це в інтересі всіх тих, що їх формально і фактично репрезентує „Ґазета Польска“, лежить активно підтримувати тезу, що у Галичині, в межах польської держави, існує компактна територіяльна російська меншина, що живуть тут автохтони росіяни?!**

Одна ціла окрема частина статті п. С. М. в „Ґазеті Польскій“ є палкою підтримкою галицького москвофільства. Не вперше і мабуть не востаннє наші москвофіли користуються польською протекцією. Але досі та протекція проявлялася в той спосіб, що чинники, які хотіли їх підтримувати, користали з тактичних „тріків“, що їх спеціяльно для тієї цілі видумували москвофіли: не було ще таких поляків, які називали б галицьких москвофілів „русскими“, залишаючи два „сс“ москвофілам для „внутрішнього вжитку“, — зате завжди самі називали їх „русинами“. На цьому ж спірався і поділ [illegible] номенклятури в офіцяльній статистиці з останнього перепису і обіжник міністра внутрішніх справ про два терміни „руський“ та „український“. Але навіть найзавзятіші ендеки відразу заперечували, коли тільки хтось натякнув, що в Галичині є **росіяни**. І пок. Косковський писав був у „Кур. Варшавскім“ ген. Денікінові повну обурення адмоніцію, коли той неудачник радувався у „Посл. Новостях“, що у Польщі є „8 міліонів русских“.

Тимчасом п. С. М. скрізь на означення москвофілів уживає їхньої власної термінольоґії з „Русскаво Голоса“. Що більше: він підкреслює, що українці помиляються, коли кажуть, що „нема взагалі на терені Східньої Галичини (Малопольщі) русского елементу (через два „с“)“. Перетворення того часопису на щоденник він уважає саме доказом живучости та зросту сили того „русского елементу“: чи наївність говориться тут з хитрістю, чи може це якась нова теорія ОЗОН-у, яка впроваджує у спис національних меншин Польщі ще автохтонно-територіяльну російську меншину в Галичині?! [illegible] п. С. М. цитує за „Русским Голосом“ чорносотенно-російську плятформу про „національно-культурну єдність цілого русского народу“ і не має слова застереження проти тієї теорії Погодіна! Він наївно тішиться теж, що москвофіли є „проти тиранії чужих аґентур“ на Закарпатті та ділить обурення „Русск. Голоса“, що [illegible]ками Закарпаття“ „тягне Берлін, а Прага помагає“, але ніодним словечком не згадує про [illegible]ки, на кінці яких було привязане москвофільство Дудикевичів...

Повторюємо: не нам диктувати польським відповідальним часописам їхню політичну лінію. Не знаємо, чи п. С. М. є настільки відповідальним виразником політичних поглядів „Ґазети Польскої“, щоб поважно рахуватися з кожним його словом. Але ми хотіли б той часопис трактувати поважно. Остання його львівська кореспонденція це не тільки заява прихильности для галицьких москвофілів, але й апробата теорії „триединої нації“. Джерелом надхнення п. С. М. стала стара московська школа „казьонних учених“, які викували теорію про „єдінство русской культури“. Чи джерелом надхнення „Ґазети Польскої“ у підході до української проблеми не можуть стати якісь інші критерії, як тільки збанкротований царсько-російський критерій?!

Про один двомовний зїзд з багатомовними епізодами.

Злука Волинського Союзу Молодого Села з „Сєвом“. — Чому „Віці“ сказали: вето? — [illegible] мін. Понятовського, компліменти п. Ґерата й українські контраґенти. — Перспективи.

Варшава, 6. лютого.

Надзвичайний зїзд **Волинського Союзу Сільської Молоді**, що відбувся в Луцьку 29. січня ц. р., **викликав велике зацікавлення широких** кол українського і польського громадянства. Писали про нього багато, але ніхто дотепер не насвітлив дійсного змісту і тенденцій тої ориґінальної, як на сьогоднішні часи (актуальної польсько-української дійсности) — події. З дуже добре поінформованих політичних кругів дістаємо про цю справу низку нових інформацій.

Дня 29. січня ц. р. радили в Луцьку делеґати Волинського Союзу Молодого Села над складною дилемою: чи істнувати надалі самостійно і таким робом, маючи за собою кілька „комуністичних“ процесів, кандидувати на листу розвязаних орґанізацій, чи шукати іншого виходу — практично: злучитися з польським Центральним **Союзом Молодого Села“ („Сев“).**

„Ріжні мотиви — пише на цю тему „Волинське Слово“ — подиктували провідним орґанам Союзу поставити на порядок дня це питання, а найголовніший з них — що таким чином Союз стає сильніший і дістає опертя на міцнішу, загально-державну орґанізацію.

Нелегко дійшло до ідеї консолідації, бо входило в гру **українське питання з огляду на переважаючу більшість членів української національности.** Але Головна Управа „Севу“ прийняла в цілости засаду польсько-українського порозуміння і тому ніщо вже не стояло на перешкоді переведенню фузії обох орґанізацій селянської молоді.

Є характеристичний той факт, що інший союз селянської молоді т. зв. **Віці** (лівиця), відмовився від обєднання, бо не міг зайняти позитивного відношення до української справи“.

Коментар „Волинського Слова“ — надто односторонньо інспірований і маломовний. Як нам удалося устійнити, проект сполуки опрацьовано детально у Варшаві на багатьох політичних конференціях волинських провідників [illegible] українських орґанізацій з центральними [illegible]торами. Акцес В. С. С. М. до „Севу“ скріпив позицію цього останнього й усунув марево [illegible]венції, до якої нагально починала [illegible] польська „народова“ опінія з домаганням [illegible]но зліквідувати „комунізуючі й українізуючі аґентури“ Молодого Села. Керманич „Севу“ [illegible], відомий і [illegible]ливий польський політик Ґерат, [illegible] тих авдієнцій у президента держави [illegible]чує повній підтримці міністра Понятовського [illegible] пішов на всі принадливі уступки національ[illegible] характеру, щоб тільки довести до значного [illegible] побільшення [illegible] сельно-територіяльного [illegible] своєї орґанізації. „Опозиція“ групи „Віці“ [illegible] глядає не так, як здається „Волинському Слову“ [illegible]. На ділі, „Віці“ не вступили до „Севу“ з [illegible] **польських** ідеольоґічних причин. [illegible] відношенні до української справи [illegible] значно більше уваги і політично-[illegible] підходу, ніж всі інші польські групи [illegible] у практиці бували й жалюгідні випадки [illegible] них теренах, де „Віці“ вели політичну [illegible] (пригадаймо пісеньку „Нехай живе Україна [illegible] бо ми хцеми жонду Сталіна“, що її [illegible] країнці і поляки підчас відомих [illegible] дій на Холмщині у 1936 р.).

Не без звязку з тою справою є [illegible] виступ „Віці“ у формі спеціяльного [illegible]го числа, більшість матеріялу, якого [illegible] редакція (відомий діяч Нецько) [illegible] блемі. Знаходимо там м. і. такі [illegible]

„Політика націоналізму та [illegible] кресах була вигідна амбіціям ріжних [illegible] Ярем Вишневецьких, але Польщі [illegible] дуже дорого і рахунки за неї треба [illegible]тити. Досвід учить, що ті, для яких [illegible] строї і „патріотичні“ фрази творять [illegible] одяг і постійну їжу, поза криком і [illegible]

дою небагато дають краєві, а найчастіше спричиняють великі школи і нещастя. Становище публіцистів з „Політики" у багатьох випадках тотожне з меншинною програмою лівиці, отже заперечує тому, що проповідує Строніцтво Народове та що „практикує адміністрація".

Останнє речення — це прозора відповідь „Віці" на пропозиції „Севу". Одначе тут мусимо зазначити, що таке становище лівих ґруп польської селянської молоді не рішатиме при зголошуванні акцесу до проектованої пресової деклярації, яка матиме радше загально-рамовий характер.

*

Вертаючись до самого луцького зїзду, треба зауважити, що він не мав загально-волинського характеру. Не прибули на нього делеґати аж пятьох вол. повітів, що треба пояснювати нехіттю української сільської молоді до співпраці у т. зв. мішаних орґанізаціях. З великим патосом відчитав голова зїзду **М. Задрожний** лист мін. Понятовського, ревного опікуна волинської молоді ще з його кремянецьких часів. У цьому листі до молоді міністр м. ін. написав кілька речень з українськими алюзіями:

„Факт, що ви являєтесь — пише мініcтр — частиною **кресового громадянства**, накладає на вас другий засадничий обовязок Живете в середовищі, де побіч одвічно осілого поляка мешкає через межу українець. Ви проголосили і проводите в життя засаду співжиття на підставі рівних прав то обовязків. Не може бути для вас байдуже, чи цю ідею ви проводите поміж себе й реалізуєте у розмірно невеликому гурті людей. Конечним є поширити підстави цього діяння і притягнути нові сили.

Аналоґії тої заяви польського міністра хліборобства з його недавньою тернопільською енунціяцією, як бачимо, дуже великі.

Героєм зїзду став, зрозуміло, п. Ґерат, що компліментував волиняків за їх „уміння співжити на основі ідей Пілсудського й Петлюри". Українські контрагенти луцького порозуміння не дармували також. За реляцією луцького „Волинського Слова":

„Головним референтом справи обєднання Союзів був п. Л. Коваль, що надзвичайно яскраво підкреслив конечність зберегти дорібок здобутий на ґрунті співжиття польської й української молоді та поширити його на інші воєвідства за посередництвом центрального Союзу Молодого Села. З українських промовців, що найдокладніше звисували потребу обєднання Союзів, був інж. О. Питель. Цікавий був той уступ його промови, де він казав, що коли вже старше громадянство віддалося мріям про швидку зміну політичних взаємовідносин у Польщі й на Сході Европи взагалі, якої, мовляв, доконає Німеччина, українська молодь не повинна відходити від реального ґрунту й занедбувати будь-які можливості леґальної праці. Тим більше, що дехто з українців памятає про те, як ходив німецький батіг по спині українського селянина."

Таке „дипльоматичне" експозе інж. Пителя викликало — як довідуюся — багато невдоволення серед авдиторії. Бо й дійсно нічого нового в ньому крім зайвого арґументу для польських „народовців" нема.

В обширних резолюціях на увагу заслуговують отсі характеристичні уступи:

„Співпраця селянської молоді — польської й української, в оперті на дотеперішній дорібок Волинського Союзу Сільської Молоді, поширюватиметься й поглиблюватиметься не тільки на Волині, але й у цілій Польщі, у всіх орґанізаційних комірках Центрального Союзу Молодого Села.

Центральний Союз Молодого Села вводить до своєї ідейної деклярації, яка стає ідейною деклярацією Волинського Союзу Сільської Молоді, таку точку:

„Ми, селянська молодь, будемо вірні вказівкам воскресителя Польщі й Вожда народу Юзефа Пілсудського. У взаємній пошані та братерській співпраці польського й українського народу вбачаємо реалізацію Його заповіту й найвеличніших традицій Річипосполитої."

Волинський Союз Сільської Молоді збереже свій дотеперішній двомовний польсько-український пресовий орґан „Млода Весь — Молоде Село" з тим, що центральна влада Союзу подбає за поширення того часопису на всі „кресові терени", однак польські орґани „Севу" є орґанізаційною пресою для українських членів.

Своєрідний твір — це **Комісія для слов'янських справ**, у склад якої входять по два делеґати обох орґанізацій.

На тему луцького зїзду говорять у Варшаві дуже багато. Цікаво випало, що тої неділі, коли відбувався зїзд, б. волинський воєвода Юзефський був приявний на українській академії у Варшаві. З тим припадковим фактом готов дехто сполучувати ріжні комбінації...

Близький уже зїзд „Севу" (19. і 20. лютого у Варшаві), в якому візьмуть участь українські делеґати з Волині, покаже дійсність. **КТВ.**

З польської преси.

Таємничі вістки й шепоти п. Сара.

Під таким наголовком наш старий знайомий з „ІКЦ" п. Сар умістив у цьому часописі (ч. 41 з 10-го лютого ц. р.) статтю, що має ще один наголовок: „Як не вдалася „Велика Україна" — теревені про „Велику Білорусь". І ще один наголовок має ця стаття: „Спроба будувати мури довкола Польщі". П. Сар — відомо — специяліст не тільки від усяких „сепаратизмів", але й від особливого роду „журналістики". Як журналіст п. Сар має одну засаду: робити з мухи вола. Ясна річ, що для такої цілі не треба проявляти багато ревности в перевірці фактів, історичних чи сучасних, ба навіть дуже часто треба їх так подати або так насвітлити, як цього вимагає тема. Тому саме статті п. Сара переповнені отими „таємничими вістками й шепотами" — що він і зазначив у наголовку згаданої статті — бо, Боже мій, хто і як їх сконтролює. Ось послухаймо. П. Сар стверджує, що у звязку з чехословацькою справою посилилася в Польщі українська політика.

„В міру розвитку подій це посилення росло і перейшло від стану нормалізації до форми схопленої в рями памятної деклярації УНДО, яка диспозиційно і змістово покривалася з памятними виступами Генлайна. Про українську справу почали дуже багато писати й говорити насамперед у чеській пресі, і потім поволі щораз голосніше, щораз ширше в пресі німецькій, французькій та англійській. Множилися в тій пресі статті, що походили з ріжних темних джерел, якими кермують ріжні міжнародні агенти, що вислуговуються завжди тому, хто добре платить."

Уявляєте собі, кілько то грошей мусіли б мати українці, бо хто-ж інший мав би за ту пропаґанду платити, щоб оплатити тих, які „вислуговуються тому, хто добре платить". Ми міркуємо не так складно, як п. Сар: якби цю акцію можна було зробити за гроші, то напевно був би знайшовся кращий платник від українців і та акція була б виглядала зовсім інакше. Ми мали навіть деякі зразки. Але, послухайте дальших „таємничих вісток і шепотів" п. Сара:

„Одночасно з цим працювала і працює зворохоблива пропаґанда на наших землях, що послуговується летючками і друками, друкованими за границею і які перекидають на наші землі через ріжні граничні пункти, передовсім з Закарпатської Руси. Діють ріжні впливи й ріжні інтереси. Важко в цьому колі інтересів, що намагаються послабити нашу внутрішню і міжнародню позицію, виловити скусь засадничу акцію. Діють тут авантурники ріжного типу, політичні і фінансові. Підтримують акцію матеріяльно деякі **банки і промислові фірми**, що завжди схиляються до рискованої гри на дальшу мету. Є дані, які вказують, що між установами, які фінансують український експеримент, знаходиться один **паризький банк**, який колись багато гроша виложив **на експеримент Леніна і Троцького** (всі підкреслення п. Сара) в Росії. В цій справі зацікавлена також одна з великих **американських нафтових фірм**, яка втримує ріжних агентів та суто підсилює їх роботу грішми."

Цікаві „таємничі вістки", що? Добре знати. А ми все гадали, що за нашою справою у світі і пес не гавкне. А тут раптом банки, нафтові фірми, коли вже й не говорити про пресу. Ну?

„Одночасно з цим усім — пише п. Сар — ішла акція політичних аґентів, що вислуговуються спеціяльним бюрам та інституціям держав, зацікавлених відносинами на сході Европи. Українська проблєма в діяльности ріжних самозванчих представників України ставала предметом політичної ліцитації між зацікавленими державами. Отже ми стрічалися з цікавими хватами й ходами, з інспірованими енунціяціями й публікаціями, які у своєму характері і змісті намагалися одна одну перевищити. У плянах будови великої України ліцитувалися до тієї міри, що аж паризький військовий орган „Ля Франс Мілітер" у межах тієї майбутньої України вмістив... Краків.

„А в міру як скріплялася аґітація, а міру як зростала пропаґанда, пиліючився і надувався „уряд Волошина" на Закарпатській Руси, де дійшли до слова ріжного типу українські аґентури, що панують силою боївок і тримають мешканців тієї землі в карбах гострого терору. Йшла спроба будувати мури при наших південних границях на наших південно-східніх землях, ішла праця, що мала на меті посадити нас українською проблємою внутрі і назверх. Будували рамя, що опоясує нас і намагається стиснути артерії нашого природного розвитку."

Але все те — каже п. Сар — змінилося в останньому часі:

„В останньому часі — треба признати — українська справа значно притихла. Просто перестала бути модна. Ріжні політики переконалися, що це рискована гра, і ріжні фінансисти дійшли до висновку, що спекуляція тим крамом на довшу мету не виплатиться."

Та лихо не спить. П. Сар бачить іншу небезпеку: „таємничі вістки і шепоти" про те, що „у Латвії, особливо в Летґалії серед білоруської людности йдуть балачки про нову республіку, яку мають створити з відірваних від Латвії земель і яка має називатися „Кривія". І далі п. Сар довідується, що та „Кривія" — це щось у роді Карпатської України та що вона має бути завязком Великої Білоруси, білоруським Пємонтом. І дошукується п. Сар чинників, що були б зацікавлені в будові тієї Великої Білоруси і знаходить... німців, тобто їх пляни великого походу на Схід. Цікаві ті „таємничі вістки і шепоти" п. Сара.

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ЛЬВОВІ.

Як подає КУП, в Берліні появився декрет про зміну мережі німецьких консулярних станиць. Консуляти у Трієсті та у Братиславі заміниться на генеральні консуляти, крім того утворять консуляти в Хусті, у Львові та в Тешині.

дою небагато дають краєві, а найчастіше спричинюють великі шкоди і нещастя. Становище публіцистів з „Політики" у багатьох випадках тотожне з меншинною програмою лівиці, отже заперечує тому, що проповідує Стронніцтво Народове та що „практикує адміністрація".

Останнє речення — це прозора відповідь „Віці" на пропозиції „Севу". Одначе тут мусимо зазначити, що таке становище лівих ґруп польської селянської молоді не рішатиме при зголошуванні акцесу до проектованої пресової декларації, яка матиме радше загально-рамовий характер.

*

Вертаючись до самого луцького зїзду, треба зауважити, що він не мав загально-волинського характеру. Не прибули на нього делеґати аж пятьох вол. повітів, що треба пояснювати нехіттю української сільської молоді до співпраці у т. зв. мішаних орґанізаціях. З великим патосом відчитав голова зїзду **М. Задрожний** лист мін. Понятовського, ревного опікуна волинської молоді ще з його кремянецьких часів. У цьому листі до молоді міністр м. ін. написав кілька речень з українськими алюзіями:

„Факт, що ви являетесь — пише мін'стр — частиною **кресового громадянства**, накладає на вас другий засадничий обовязок Живете в середовищі, де побіч одвічно осілого поляка мешкає через межу українець. Ви проголосили і проводите в життя засаду співжиття на підставі рівних прав то обовязків. Не може бути для вас байдуже, чи цю ідею ви проводите поміж себе й реалізуєте у розмірно невеликому гурті людей. **Конечним є поширити підстави цього ділання і притягнути нові сили.**

Анальоґії тої заяви польського міністра **хлібoробства з його недавньою тернопільською енунціяцією, як бачимо, дуже великі.**

Героем зїзду став, зрозуміло, п. Ґерат, що компліментував волиняків за їх „уміння співжити на основі ідей Пілсудського й Петлюри". Українські контрагенти луцького порозуміння не дармували також. За реляцією луцького „Волинського Слова":

„Головним референтом справи обєднання Союзів був п. Л. Коваль, що надзвичайно яскраво підкреслив конечність зберегти дорібок здобутий на ґрунті співжиття польської й української молоді та поширити його на інші воєвідства за посередництвом центрального Союзу Молодого Села. З українських промовців, що найдокладніше висували потребу обєднання Союзів, був інж. О. Питель. Цікавий був той уступ його промови, де він казав, що коли вже старше громадянство віддалося мріям про швидку зміну політичних взаємовідносин у Польщі й на Сході Европи взагалі, якої, мовляв, доконає Німеччина, українська молодь не повинна відходити від реального ґрунту й занедбувати будь-які можливості леґальної праці. Тим більше, що дехто з українців памятає про те, як ходив німецький батіг по спині українського селянина."

Таке „диплъоматичне" експозе інж. Пителя викликало — як довідуюся — багато невдоволення серед авдиторії. Бо й дійсно нічого нового в ньому крім зайвого арґументу для польських „народовців" нема.

В обширних резолюціях на увагу заслуговують отсі характеристичні уступи:

„Співпраця селянської молоді — польської й української, в оперті на дотеперішній дорібок Волинського Союзу Сільської Молоді, поширюватиметься й поглиблюватиметься не тільки на Волині, але й у цілій Польщі, у всіх орґанізаційних комірках Центрального Союзу Молодого Села.

Центральний Союз Молодого Села вводить до своєї ідейної декляраціі, яка стає ідейною декляраціею Волинського Союзу Сільської Молоді, таку точку:

„Ми, селянська молодь, будемо вірні вказівкам воскресителя Польщі й Вожда народу Юзефа Пілсудського. У взаємній пошані та братерській співпраці польського й українського народу вбачаємо реалізацію Його заповіту й найвеличніших традиций Річіпосполитої."

Волинський Союз Сільської Молоді збереже свій дотеперішній двомовний польсько-український пресовий орґан „Млода Весь — Молоде Село" з тим, що центральна влада Союзу подбає за поширення того часопису на всі „кресові терени", одначе польські орґани „Севу" є орґанізаційною пресою для українських членів.

Своєрідний твір — це **Комісія для славянських справ,** у склад якої входять по два делеґати обох орґанізацій.

На тему луцького зїзду говорять у Варшаві дуже багато. Цікаво випало, що тої неділі, коли відбувався зїзд, б. волинський воєвода Юзефський був приявний на українській академії у Варшаві. З тим припадковим фактом готов дехто сполучувати ріжні комбінації...

Близький уже зїзд „Севу" (19. і 20. лютого у Варшаві), в якому візьмуть участь українські делеґати з Волині, покаже дійсність. **КТВ.**

З польської преси.

Таємничі вістки й шепоти п. Сара.

Під таким наголовком наш старий знайомий з „ІКЦ" п. Сар умістив у цьому часописі (ч. 41 з 10-го лютого ц. р.) статтю, що має ще один наголовок: „Як не вдалася „Велика Україна" — теревені про „Велику Білорусь". І ще один наголовок має ця стаття: „Спроба будувати мури довкола Польщі". П. Сар — відомо — спеціяліст не тільки від усяких „сепаратизмів", але й від особливого роду „журналістики". Як журналіст п. Сар має одну засаду: робити з мухи вола. Ясна річ, що для такої цілі не треба проявляти багато ревности в перевірці фактів, історичних чи сучасних, ба навіть навпаки часто треба їх так подати або так насвітлити, як цього вимагає тема. Тому саме статті п. Сара переповнені отими „таємничими вістками й шепотами" — що він і зазначив у наголовку згаданої статті — бо, Боже мій, хто ж їх сконтролює. Ось послухаймо. П. Сар твердить, що у звязку з чехословацькою справою посилилася в Польщі українська пропаганда:

„В міру розвитку подій це посилення росло і перейшло від стану нормалізації до форми схопленої в рями памятної декларації УНДО, яка диспозиційно і змістово покривалася з памятними виступами Генлейна. Про українську справу почали дуже багато писати й говорити насамперед у чеській пресі, і потім поволі щораз голосніше, щораз ширше в пресі німецькій, французькій та англійській. Множилися в тій пресі статті, що походили з ріжних темних джерел, якими кермують ріжні міжнародні аґенти, що вислуговуються завжди тому, хто добре платить."

Уявляєте собі, кілько то грошей мусіли б мати українці, бо хто-ж інший мав би за ту пропаганду платити, щоб оплатити тих, які „вислуговуються тому, хто добре платить". Ми міркуємо не так складно, як п. Сар: якби цю акцію можна було зробити за гроші, то напевно був би знайшовся кращий платник від українців і та акція була б виглядала зовсім інакше. Ми мали навіть деякі зразки. Але, послухайте дальших „таємничих вісток і шепотів" п. Сара:

„Одночасно з цим працювала і працює зворохоблива пропаганда на наших землях, що послуговується летючками і друками, друкованими за границею і які перекидають на наші землі через ріжні граничні пункти, передовсім з Закарпатської Руси. Діють ріжні впливи й ріжні інтереси. Важко в цьому колі інтересів, що намагаються послабити нашу внутрішню і міжнародню позицію, виловити якусь засадничу акцію. Діють тут авантурники ріжного типу, політичні і фінансові. Підтримують акцію матеріяльно деякі **банки і промислові фірми,** що завжди схиляються до рисковної гри на дальшу мету. Є дані, які вказують, що між установами, які фінансують український експеримент, знаходиться один **паризький банк,** який колись багато гроша виложив **на експеримент Леніна і Троцького** (всі підкреслення п. Сара) в Росії. В цій справі зацікавлена також одна з великих **американських нафтових фірм,** яка втримує ріжних агентів та суто підсилює їх роботу грішми."

Цікаві „таємничі вістки", що? Добре знати. А ми все гадали, що за нашою справою у світі і пес не гавкне. А тут раптом банки, нафтові фірми, коли вже й не говорити про пресу. Ну?

„Одночасно з цим усім — пише п. Сар — ішла акція політичних агентів, що вислуговуються спеціяльним бюрам та інституціям держав, зацікавлених відносинами на сході Европи. Українська проблема в діяльности ріжних самозванчих представників України ставала предметом політичної ліцитації між зацікавленими державами. Отже ми стрічалися з цікавими хватами й ходами, з інспірованими енунціяціями й публікаціями, які у своєму характері і змісті намагалися одна одну перевищити. У плянах будови великої України ліцитувалися до тієї міри, що аж паризький військовий орган „Ля Франс Мілітер" у межах тієї майбутньої України вмістив... Краків.

„А в міру як скріплялася аґітація, в міру як зростала пропаґанда, виплючився і надувався „уряд Волошина" на Закарпатській Руси, де дійшли до слова ріжного типу українські агентури, що панують силою боївок і тримають мешканців тієї землі в карбах гострого терору. Йшла спроба будувати мури при наших південних границях на наших південно-східніх землях, ішла праця, що мала на меті послабити нас українською проблемою внутрі і назверх. Будували рамя, що опоясує нас і намагається стиснути артерії нашого природного розвитку."

Але все те — каже п. Сар — змінилося в останньому часі:

„В останньому часі — треба признати — українська справа значно притихла. Просто перестала бути модна. Ріжні політики переконалися, що це рисковна гра, і ріжні фінансісти дійшли до висновку, що спекуляція тим крамом на довшу мету не виплатиться."

Та лихо не спить. П. Сар бачить іншу небезпеку: „таємничі вістки і шепоти" про те, що „у Латвії, особливо в Летґалії серед білоруської людности йдуть балачки про нову республику, яку мають створити з відірваних від Латвії земель і яка має називатися „Кривія". І далі п. Сар довідується, що та „Кривія" — це щось у роді Карпатської України та що вона має бути завязком Великої Білоруси, білоруським Піємонтом. І дошукується п. Сар чинників, що були б зацікавлені в будові тієї Великої Білоруси і знаходить... німців, тобто їх пляни великого походу на Схід. Цікаві ті „таємничі вістки і шепоти" п. Сара.

НІМЕЦЬКИЙ КОНСУЛЯТ У ЛЬВОВІ.

Як подає КУП, в Берліні появився декрет про зміну мережі німецьких консулярних станиць. Консуляти у Трієсті та у Братиславі замінять на генеральні консуляти, крім того утворять консуляти в Хусті, у Львові та в Тешині.

Хроніка Совітської України.

ШЕВЧЕНКОВІЯНА.

Будова педесталу памятника Шевченкові в Києві наближається до кінця. Почали плянувати майдан, на якому будують памятник. Парк імени Боровського, де стоятиме памятник, мистецько оформлюють. Над ескізами його оформлення працюють малярі й архітекти.

За останній квартал в Житомирській області відбулося більше як 100 лекцій і мистецьких вечорів, присвячених памяті Шевченка. При районних і сільських клюбах створено багато літературних гуртків, де вивчають життя і творчість Шевченка. 300 клюбів ладять до ювілейних днів інсценізації з творів Шевченка. Організують екскурсії ударників-колгоспників на Шевченкову могилу.

На батьківщину Шевченка виїхала велика екскурсія колгоспників з Решетилівського району полтавської области.

У селі Клюсах, Городнянського району на Чернигівщині відбувся багатолюдний мітінг і великий літературний вечір, присвячений памяті поета, з участю відомих українських письменників.

ПАМЯТНИК ПУШКІНОВІ.

В Києві, на площі імени Лисенка, поруч з оперним театром почали будувати монументальний памятник Пушкінові. Бронзова його постать перевищує 5 метрів. Мабуть у Москві думають Пушкіном знетралізувати вплив Шевченка.

ПЛЯН РОЗВИТКУ КИЄВА.

Плян реконструкції Києва передбачає поширення міста в південному напрямку, здовж Дніпра, утворенням нового Печерсько-Звіринецького району. Пошириться Київ і в західному напрямку новим районом Куренівсько-Петровського. Повстає й новий великий район за Дніпром. Усі урядові установи зосередять у центрі міста, чимало вулиць переплянують. Плян передбачає утворення двох велетенських кілець з деревами, що охоплюватимуть місто, одне всередині, друге на периферіях міста.

ПІДГОТОВА ДО ВЕСНЯНОГО СІВУ.

Зима цього року в Україні досить незвичайна. Тепло, сонячно, нема снігу. Отже треба бути цілком підготованим до весняної засівної кампанії та провести її якнайшвидше. Це особливо торкається південних областей. Міжтим в Одеській области на 25. січня відремонтовано тракторів тільки 50% пляну, 830 тракторів не мають запасових частин, а в харківській тракторній фабриці на складі лежить запасових частин більше, ніж на півтора міліона карбованців. Крім цього в области є машино-тракторні майстерні для підручного ремонту. Друга одеська машинотракторна майстерня має опінію „передової". Посередині її подвіря величезна калюжа, з неї виглядають комбайни, тракторні плуги, між якими плавають гуси та качки. Трактори що від осени застрягли в непролазному болоті... В области очищено тільки 60% зерна, при чому з очищеного багато некондиційного. В такому самому, якщо не гіршому стані, підготова до весняного сіву в Київській области, Чернигівській, Житомирській. Взагалі по всій Україні відремонтовано тракторів 39% пляну.

МЕДИЧНА СПРАВА В УССР.

В УССР є 12 медичних інститутів, які випустять цього року понад 3 тисячі лікарів. З останніх 10 років випущено 13.079 лікарів. Є також в УССР 229 медичних шкіл. Працює тепер в УССР 23.202 лікарів і 57.710 осіб середнього медичного персоналу. Кількість сільських лікарських дільниць у Совітській Україні доведено до 2.297, фельчерських пунктів до 5.300. Проте, як ствержено на першому всеукраїнському зїзді сільських дільничних лікарів, досі не зорганізовано комплетно 606 лікарських сільських дільниць. З одного боку лікарі неохоче виїздять на село, з другого побутові умови лікарів по селах дуже недобрі, часто лікарі дослівно не мають помешкання, відмічається великий брак ліків, навіть зовсім недефіцитних.

ШКІЛЬНІ СПРАВИ.

Перший піврік шкільного року закінчено в УССР з досить низькими показниками успішности. Найбільша неуспішність шкіл це з російської мови. Багато вчителів російської мови пропускають лекції. В самій Одеській области за перший піврік пропущено 3.545 годин російської мови. Часописи добачують причини цього в недопускально повільному ліквідуванні наслідків шкідницької роботи „ворогів народу".

„ДИВНА НЕОБІЗНАНІСТЬ".

У статті під такою назвою київська „Літературна Газета" закидає статті якогось Цвельова п. н. „К изучению украинской литературы" в московському журналі „Что читать" політичну помилковість, неграмотність і повне незнання української літератури (дослівно!). Справді, Цвельов зазначає, що в українському фолькльорі існують виключно думи, а потім безпосередньо переказує до XIX-го століття, де використовує тільки Літературну Енциклопедію. Але навіть не зумів правильно переписати прізвище Квітки, називаючи його „Квітко". Шевченкові Цвельов приділив 29 рядків (на 2 більше ніж Квітці), залишаючи поза увагою майже всю творчість поета. Зазначає також цей „знавець української літератури", що „Кобзаря" видано вперше року 1905. Лесю Українку Цвельов називає „ліричною поеткою" й виявляє повне незнання в характеристиці її творчости. Коцюбинському приділено тільки три рядки. Таксамо мало місця приділено новій совітській українській літературі. „Всі ці пропуски говорять більше ніж про необізнаність". „Дивно — закінчується стаття — як подібна писанина могла потрапити на сторінки журналу „Что читать"... Ось тобі і „братерське" ставлення братерської літератури!.. В усякому разі якого пів року тому не можна було зустрінути таких статтей на шпальтах української совітської преси.

КІНО.

В київській студії закінчили накручувати колірову фільму „Сорочинський ярмарок". Незабаром випустять фільми „Щорс" (ще від 1935. року „крутять" цю фільму!) і „Вершники".

ПРИГОДИ ОДНОГО ЛИСТА.

Як відомо, тепер в СССР доручають самостійно вивчати всілякі політичні науки, звертаючися по пояснення до компетентних чинників. З цього приводу чи ні, але вчитель школи на Красногорівському заводі Сталінської области надіслав листа до редакції київської газети „Комуніст", органу ЦК КП(б)У з проханням вияснити йому, чи є ріжниця між нацією й національністю. Невідомо, що саме побачив редактор „Комуніста" в цьому листі, але відправив він його до секретаря Сталінського міського партійного комітету. Секретар міськкому, знаючи, що Красногорівка знаходиться в области, отже підлягає не міськомові, але обкомові, доклав замітку: „надіслати до обкому". До обкому лист надійшов з заміткою: „Надсилається одержана скарга товариша Дмитренка з приводу питання скарги поміж нацією й національністю". А згодом здивований Дмитренко одержав усе це листування з пропозицією обкому дати негайно пояснення по суті своєї „скарги". Д.

Утікачі з Катальонії вертаються до національної Еспанії.

Нова ґрупа утікачів з Катальонії перейшла під Вайон з Франції до національної Еспанії. Через граничний міст з Андеї перейшло до національної Еспанії кілька тисяч червоних міліціонерів.

ЕВАКУАЦІЯ ВОЄННОГО МАТЕРІЯЛУ ДО ФРАНЦІЇ.

У французькій пограничній місцевости Пертюс відбув прем. Неґрін конференцію з генералами Рохо і Фаґальде. Вони рішили перевезти до Франції ввесь воєнний матеріял через Пертюс. Відділи перейдуть кордон між [illegible] та побережжам.

З французького пограниччя щораз ближче чути гук гармат. Національні літаки часто бомбардують шлях Фіґерас—Пертюс.

ЕСПАНСЬКІ ПОЛІТИКИ У ФРАНЦІЇ.

Прем. Неґрін перебуває з кількома міністрами в Пертюс; він переходить раз на один бік кордону, раз на другий.

Провідник еспанських комуністів [illegible] мін. Хіраль приїхали до Парижа. Приїхав [illegible] з Женеви також президент Асаня.

ЗМОТОРИЗОВАНІ ЧАСТИНИ ЕСПАНСЬКОЇ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ ПЕРЕЙШЛИ КОРДОН.

Змоторизовані частини 2. і 12. [illegible] корпусу перейшли французький кордон у Пертюсі, піхота з тих корпусів увійшла на французьку територію в Коль Альберс. Самоходи [illegible] ни привезли чимало воєнного матеріялу [illegible] зложено в Булю. Рівночасно приїхало до [illegible] ції 15 панцирних самоходів і 6 поздів. [illegible] пус ослонює відворот панцирних і [illegible] ваних військ. Головна частина військ [illegible] з Фіґери на Пертюс.

НІМЕЧЧИНА Й ІТАЛІЯ НЕ ХОТЯТЬ ПЛАТИТИ НА КОМІТЕТ НЕІНТЕРВЕНЦІЇ.

В суботу приходять речинець [illegible] рати на кошти утримання комітету [illegible] ції, з чого 80% покриває Англія, Франція, [illegible] меччина й Італія.

Ці дві останні держави — як [illegible] політичних колах — не заплатять своїх [illegible] а сгляду на те, що в теперішній ситуації [illegible] ша діяльність комітету неінтервенції [illegible] завва буде становити [illegible] венції.

Хорвати домагаються перебудови Югославії на федерацію на взір Чехо-Словаччини.

Як подає білгородський кореспондент „Нвес Вінер Таґебляту", хорватське питання вибивається на перше місце в югославянській політиці; неможливо його розвязати без д-ра Мачека, що при недавніх виборах здобув велику більшість хорватських голосів. Він згори не робить ніяких пропозицій і лише заявляє, що до Білгороду належить ділами розвязати т. зв. хорватське питання.

Як інформують з хорватських кол, ця розвязка малаб виглядати ось як:

1) Білгород визнав би, що хорвати — це окремий нарід, який має основу до того, щоб користуватися правом самовизначення народів.

2) Конституція визнає історичну хорватську державу, яка довгими століттями була в персональній унії з Мадярщиною, обіймаючи Хорватію, Славонію та Дальматію.

3) Хорватія дістала б широку автономію під пануванням Караджорджевичів, побіч сербської та словацької держави. Югославія — подібно як тепер Чехо-Словаччина — складалась би з трьох держав, що мали б лише спільного голову, армію, закордонну політику та деякі господарські і правничі справи. Це вимагалоб основної зміни конституції.

Насувається питання, чи хорвати погодяться зачекати зі зміною конституції до повнолітности короля (3 роки), вдоволяючися до того часу широкими уступками в рамах теперішньої конституції.

—o—

Економічний огляд.

Реформа грошевої політики в Польщі.

Ще заки вістка про рішення Ради Банку Польського щодо зміни статуту цього банку дісталась до преси, доводилось чути тихцем передавані вістки про підготову „якогось експерименту". Від трьох днів відомо вже, що це за „експеримент": польська грошева політика зриває з фетишем золота, допускаючи т. зв. **фідуціярну емісію,** яка не матиме підкладу в золоті. Ця фідуціярна емісія обмежена до 800 міл. зол., ця ж пак за дозволом міністра скрбу — до одного міліярда і 200 тисяч. **Дальша емісія, поверх цього контингенту, буде мусіти мати покриття в золоті у висоті 40 відсотків.**

Теперішній обіг гроша разом з негайними зобовязаннями є в Польщі 1 міліярд і 574 міліонів золотих. Згідно із зміною політики покриття **тільки частина** цього мусілаб бути покрита, а саме: при долішній межі фідуціярної емісії 774 міліонів, при горішній межі— 374 міл. Маючи на увазі запас валютарного золота, що ним розпоряджає Банк Польський, останній матиме можливість значно збільшити обіг банкнотів, виявляючи значний **лібералізм у кредиті** в користь господарського життя, зокрема при здійснюванні широко-закроєної **програми інвестицій.**

Треба зазначити, що паритетна вартість польського золотого (його відношення до золота та інших валют) залишається незмінена. Також втримана має бути дальше **засада виміности банкнотів на золото.**

Нема двох думок, що запроектовані зміни в статуті Банку Польського, зміни, що їх прийняти мають 13. ц. м. загальні збори акціонарів цього банку, матимуть величезний вплив на дальший хід господарських процесів у Польщі. Відкладаючи дещо ближче обговорення згаданої реформи грошевої політики Польщі до чергового „Ек. Огляду", згадаємо тут ще, що зміни статуту не вичерпуються справою покриття банкнотів і негайних зобовязань Банку Польського. Цих змін є більше, а дотичать вони: впорядкування і обєднання деяких кредитів Банку П., відношення висоти кредитових операцій до стану векслевого портфелю, закупна процентових паперів на рахунок банку, речинців платности векслів, що походять з реєстрового і задаткового сільсько-господарського кредиту, границі безвідсоткового кредиту для державного скарбу не (100 а 150 міліонів) і інших речей.

Зміна статуту Банку Польського найшла широкий відгомін у пресі, яка назагал поставилась до неї, зокрема до реформи грошевої політики позитивно.

Н.

Господарство в національній Еспанії.

Упорядковані умовини — Строга контроля уряду. — Багатство сирівців. — Інтенсивна праця в промислі. — Гріш спертий на довірю.

Актуальні інформації про економічні відносини в нац. Еспанії принесла газета „Пополо д'Італія" в дописі її співробітника.

В цю пору, коли військо ген. Франка веде жертвенно, з вірою в успіх, свою переможну офензиву, треба мати теж слова признання для економіки національної Еспанії. Запілля переможної армії — це не безголовя і хаос знищеного війною краю, в

упорядковані умовини для нормальної праці і життя,

що представляє зовсім контрастову картину до всього, що діється в червоній Еспанії.

В усіх галузях промислу йде інтензивна праця, як ніколи давніше. Також виростають нові галузі промислу в рамках теперішніх можливостей. Назагал можна сказати, що Еспанія в часі громадян. війни наглядно вернула до виробництва готових артикулів, тоді, коли раніше — до війни доходила у своїй продукції найдальше до півфабрикатів. Конечність змусила тепер усе, що можливе, виробляти у краю. Імпорт обмежений тепер до тих сирівців, яких нема в Еспанії, як: бавовна, нафта, вовна, тощо. Також бракують деякі машини для витворювання інших машин.

УСЕ, ЩО ПРИХОДИТЬ З ЗАКОРДОНУ ПІДЛЯГАЄ СТРОГІЙ КОНТРОЛІ.

Мірела урядів, що мають нагляд над оборотом зі закордоном і вирівнююча система (клірінг), мають завдання зберігати самовистачальний характер господарства. Цей характер має теж ринок праці: працювати в нац. Еспанії можуть тільки ті чужинці, які працювали в Еспанії вже до 1932 р.

Коли йде про сирівці, якими багата Еспанія, то майже всі вони є в посіданні національного табору, з виїмком ртуті (славна копальня в Альмаден) і калі, що лежить ще на території червоних. Зате тяжкий промисл є в руках націоналістів (Катальонія має головно легкий промисл — додає автор, який писав цю статтю ще перед здобуттям Барсельони, столиці Катальонії). Копальні сірки в Гуельва не спинили загалом своєї праці, не зважаючи на близькість фронту.

НАЦ. ЕСПАНІЯ НЕ ТІЛЬКИ ПОКРИВАЄ СВОЄ ЗАПОТРЕБУВАННЯ В МЕТАЛЯХ, АЛЕ Й МОЖЕ ЇХ ВИВОЗИТИ.

Найважніші копальні залізної руди лежать на півночі, в біскайській провінції, коло Сантандеру і в Астурії. Також копальні міди Андалюзії є на території, що давно звільнена від червоних. Також вугілля [illegible]. Державна контроля ведена дуже строго, [illegible] у підприємствах, що їх власниками є чужинці. [illegible] віддає вона до розпорядження господарства, а зайві позволяє вивозити.

З давніх мілих льокальних картелів і трестів ліберального часу потворилось

т. зв. комітети,

що підлягають державній контролі. Всі промислові підприємства працюють повною парою. Деякі з них перестроєно на потреби війни. Одно з найважніших — це „Альтос Горнос де Біскаа" (високі печі в Біскаї недалеко Більбао. Це підприємство має копальні вугілля, фабричні залізниці і кораблі, які стоять у пристані Більбао. Величезні модерні спорудження до обрібки заліза, до добування вугілля і переробу його на побічні продукти, затруднюють 8.000 робітників, які заробляють денно коло 15.45 пезетів кожний. У 1929 р. виказали ці заведення максимум виробництва (415.000 тон заліза і 450.000 тон сталі). Політичні і суспільні заколоти зменшили відтак їх продукційну спромовність. У часах, коли в Більбао були червоні, заведення ніби були чинні, але червоні не вміли скористати з цього факту, так, що їх виробництво впало на небагато сотень тон заліза. Від вересня 1937 (по переході Більбао в червні 1937 р. в руки національних військ) продукція заведень „Альтос Гермос" осягнула повну висоту. Сьогодні Більбао освітлене вечором сяйвом полумені із високих печей і гарячкова праця йде там в усіх численних фабриках довкола міста. Швидке і несподіване відзискання еспанської півночі віддало національній економіці важний сирівцевий терен.

ЗАТЕ ЧЕРВОНІ НЕ МАЮТЬ КРАЄВИХ СИРВЦІВ І КУПУЮТЬ ЇХ ЗА ПРИСВОЄНЕ ДЕРЖАВНЕ І ВИМУШЕНЕ ВІД ГРОМАДЯН ЗОЛОТО.

І не зважаючи на те, що нац. Еспанія не має золотого покриття, вистачає довіри до здорового життя трудового господарства, щоб банкноти курсували без перешкод. Також закордон має більше довіря до національної еспанської пезети, ніж до червоно-еспанської, якої золоте покриття розвіялось з вітром на всі сторони світу.

До армії робітників приділено теж полонених. Вони дістають порядний військовий харч і пів пезети денно. Якщо це червоні еспанці, яких жінки є на звільненому від червоних терені, то жінка дістає 4 пезети денно і 1 пезету на кожну дитину. Ощадности, які повстають у процесі праці з такого винагородження полонених-робітників, ідуть у користь публичної допомоги. В означених годинах можна бачити полонених, як вони йдуть групами до праці, супроводжені вояками. Це знак, що вони не почуваються зле в націонал-еспанському режимі.

Казкові є багатства природних продуктів, на які може спертись національна Еспанія. Крім мінералів і металів, належить туди хліборобство і рибальство, особливо в Кантабрійському Морі (біскайському заливі) й на Атлантику. Сама ловля сардельок дає річно 8 міліонів кг. Коли йде про **сардинки,** то Еспанія має **світовий монополь.** У Віго, найважнішому центрі, працює безупинно велика кількість фабрик, з яких деякі дають денно до 160.000 коробок сардинок. Нац. Еспанія має 85% рибальства в своїх руках.

Тому, що в національній Еспанії серіль прежній епохів, може й праця серіль мирно проходити. Ціни за харч, засоби очевидно піднеслись, бо багато з привезених артикулів бракує. Але завдяки довірю, яким користується уряд, руху на товари нема. В крамницях можна все, що потрібне, дістати. Нема недовіря до гроша, хоч він покритий тільки національною працею.

Довіра і праця дійсно більше варті, ніж золото.

З Карпатської України.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ ОДНОСТАЙНИХ ЦІН У ХУСТІ.

До столиці Карпатської України, Хусту, приїхав шеф великого торговельного дому одностайних цін у Празі відомої фірми **Андер і Син** (АСО), щоб закупити там відповідне приміщення для філії. Йшли переговори про купівлю дому Словацького Банку вже понять. Але до згоди не дійшло. Тому представник фірми Андер і Син розглядається дальше за відповідним обєктом. Ця фірма фінансово дуже сильна. Тому хоче вона, як одна з перших, осісти також у столиці Карпатської України.

УЖГОРОДСЬКА СПІЛКА „РУСІНКА" ЕВАКУОВАНА ДО ПРАГИ.

Чеська торговельна фірма карпатсько-українського народнього промислу „Русінка", яку доводилось нам стрічати на Празьких Торгах, де вона реклямувала наші вироби (гуцульські ліжники, тощо), як вироби російського народу (про це писали ми свого часу в одному з репортажів), переселилась із Ужгороду до Праги. Там відчинила вона свій склад. Випродавши більшість із евакуованого товару, робить тепер заходи, щоб стягнути свої товарові запаси, зложені в Зарічі і в Сільцях.

(Цікаве, чи фірма „Русінка" змінить назву і прийме термінольогію у своїх реклямових кампаніях згідно з духом часу, зі змінами, які заіснували на Карпатській Україні, чи дальше зберігатиме своє русотяпство, представляючи м. ін. гуцулів... російським племенем).

ЧЕХИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ МОЖЛИВІСТЮ ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ ВУГІЛЛЯ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Про природні скарби нашого Закарпаття можна зустрінути тепер особливо в німецькій пресі окремі статті. Також чеська преса обговорює потребу зайнятись ближче підземним багатством Карпатської України. Коли йде про вугілля, то находимо в чеській пресі отверту заяву, що після втрати карвінського басейну мусить ЧСР звернути увагу на вугляно-експльоатаційні можливости на Карпатській Україні. Там є більші зложжя (Тячів, Нижня Апша, Вільховець, поріччя Ужа та Ільниці), де можна би денно добувати до 2.000 тон, і менші зложжя (Довге, Кожве, Іршава, Ільниця, Липовецька Поляна), які теж оплачується експльоатувати. Карпато-українське вугілля — як зазначує чеська преса — блескуче, чорне, не розпадається та має добру топливість.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЯКТО „УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ" ВИГРАЛИ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГОВЛІ...

Ще в цьому місяці має відбутись у Катовицях цікавий процес, в якому виступає „Централя Гандльова Купцуф Войскіх" проти фірми „Паліво", сп. з обм. пор., що є еманацією Польс. Вугільної Конвенції. Справа в тому, що згадана „Централя" хотіла перебрати у свої руки продаж вугілля на терені „східних кресів". Вона створила 51, а згодом ще 18 пунктів продажу та заангажувала інструкторів-аквізиторів, опираючись на договір з фірмою „Паліво". Та остання досить швидко уневажнила договір, ніби то під тиском впливом якихось „чинників", паралізуючи — мовляв — акцію польонізації торговлі. Мало того. „Паліво" (подаємо дослівно за „АБЦ" з 1. п. м.) **віддало всі свої комісові склади пільнично-торговельним українським кооперативам,** а „Централя" стратила змогу продавати вугілля на теренах східніх воєвідств. Так виграли українські кооперативи проти польської торговлі." Треба памятати — додає дальше АБЦ — що було це в часі великого впливу воєводи Юзефського, який „горліве" опікувався українськими кооперативами.

Напевно є між поляками чимало таких, які повірили цій казці немов з „1001" ночі, якто волинські українські (в 1937 р.!) кооперативи дістали монополь на продаж вугілля на Волині і зупинили акцію польонізації торговлі на волинському терені, — все те завдяки „горлівому" опікунові української кооперації на Волині воєводі Юзефському...

ПОЛЬЩА І СУДЕТИ.

На польсько-німецькій конференції у справі товарового обороту, що почнеться 14. ц. м., обговорена буде теж докладно справа торговельних взаємин зі Судетами, як частиною Німеччини. З цього приводу в польській господарській пресі находимо ось-такі інформації:

Усталення умовин товарового обміну зі Судетами має досить велику вагу, бо Польща утримувала з цією провінцією, **коли вона належала ще до ЧСР, оживлені взаємини.** Предметом польського експорту до Судетів були головно **сирівці,** серед яких **лен** стояв на першому місці. Впоруж з Судетів Польща привозила чимало промислових артикулів.

Покищо належности за імпорт з судетського терену Польща сплачує в Розрахунковому Інституті, а належности за вивіз зі Заользя сплачує Німеччина в себе. Цю справу треба остаточно полагодити й оборота Польщі з Судетами і Німеччиною з Заользям треба залізти в польсько-німецьку контингентову і розрахункову систему.

Економічний огляд.

Реформа грошевої політики в Польщі.

Ще заки вістка про рішення Ради Банку Польського щодо зміни статуту цього банку дісталась до преси, доводилось чути тихцем передавані вістки про підготову „якогось експерименту". Від трьох днів відомо вже, що це за „експеримент": польська грошева політика зриває з фетишем золота, допускаючи т. зв. **фідуціярну емісію,** яка не матиме підкладу в золоті. Ця фідуціярна емісія обмежена до 800 міл. зол., а пак за дозволом міністра скрбу — до одного міліярда і 200 тисяч. **Дальша емісія, поверх цього контингенту,** буде мусіти мати покриття **в золоті у висоті 40 відсотків.**

Теперішній обіг гроша разом з негайними зобовязаннями є в Польщі 1 міліярд і 574 міліони золотих. Згідно із зміною політики покриття **тільки частина** цього мусілаб бути покрита, а саме: при долішній межі фідуціярної емісії 774 міліонів, при горішній межі— 374 міл. Маючи на увазі запас валютарного золота, що ним розпоряджає Банк Польський, останній матиме можливість значно збільшити обіг банкнотів, виявляючи значний **лібералізм у кредиті** в користь господарського життя, зокрема при здійснюванні широко-закроєної **програми інвестицій.**

Треба зазначити, що паритетна вартість польського золотого (його відношення до золота та інших валют) залишається незмінена. Також втримана має бути дальше **засада виміняости** банкнотів на золото.

Нема двох думок, що запроектовані зміни в статуті Банку Польського, зміни, що їх прийняти мають 13. ц. м. загальні збори акціонарів цього банку, матимуть величезний вплив на дальший хід господарських процесів у Польщі. Відкладаючи дещо ближче обговорення згаданої реформи грошевої політики Польщі до чергового „Ек. Огляду", згадаємо тут ще, що зміни статуту не вичерпуються справою покриття банкнотів і негайних зобовязань Банку Польського. Цих змін є більше, а дотичать вони: впорядкування і обєднання деяких кредитів Банку П., відношення висоти кредитових операцій до стану векслевого портфелю, закупна процентових паперів на рахунок банку, речинців платности векслів, що походять з реєстрового і задаткового сільсько-господарського кредиту, границі безвідсоткового кредиту для державного скарбу не (100 а 150 міліонів) і інших речей.

Зміна статуту Банку Польського найшла широкий відгомін у пресі, яка назагал поставилась до неї, зокрема до реформи грошевої політики позитивно.

Н.

Господарство в національній Еспанії.

Упорядковані умовини — Строга контроля уряду. — Багатство сирівців. — Інтенсивна праця в промислі. — Гріш спертий на довірю.

Актуальні інформації про економічні відносини в нац. Еспанії принесла газета „Пополо д'Італія" в дописі її співробітника.

В цю пору, коли військо ген. Франка веде жертвенно, з вірою в успіх, свою переможну офензиву, треба віддати теж слова признання для економіки національної Еспанії. Запілля переможної армії — це не безголовя і хаос знищеного війною краю, а

упорядковані умовини для нормальної праці і життя,

що представляє зовсім контрастову картину до всього, що діється в червоній Еспанії.

В усіх галузях промислу йде інтензивна праця, як ніколи дотепер. Також виростають нові галузі промислу в рамках теперішніх можливостей. Назагал можна сказати, що Еспанія в часі громадян. війни наглядно взялася до виробництва готових артикулів, тоді, коли раніше — до війни доходила у своїй продукції найдальше до півфабрикатів. Конечність змусила тепер усе, що можливе, виробляти у краю. Імпорт обмежений тепер до тих сирівців, яких нема в Еспанії, як: бавовна, нафта, целюльоза, тощо. Також бракують деякі машини до витворювання інших машин.

УСЕ, ЩО ПРИХОДИТЬ З ЗАКОРДОНУ ПІДЛЯГАЄ СТРОГІЙ КОНТРОЛІ.

Мережа урядів, що мають нагляд над оборотом зі закордоном і вирівнальна система (клірінг), мають завдання зберігати самовистачальний характер господарства. Цей характер має теж ринок праці: працювати в нац. Еспанії можуть тільки ті чужинці, які працювали в Еспанії вже до 1932 р.

Коли йде про сирівці, якими багата Еспанія, то майже всі вони є в посіданні національного табору, а головно ртуть (славна копальня в Альмаден) і калі, що лежить ще на території червоних. Зате тяжкий промисел є в руках націоналістів (Катальонія має головно легкий промисел — додає автор, який писав цю статтю ще перед здобуттям Барсельони, столиці Катальонії). Копальні пірету в Гуельва не спинили загалом своєї праці, не зважаючи на близькість фронту.

НАЦ. ЕСПАНІЯ НЕ ТІЛЬКИ ПОКРИВАЄ СВОЄ ЗАПОТРЕБУВАННЯ В МЕТАЛЯХ, АЛЕ Й МОЖЕ ЇХ ВИВОЗИТИ.

Найважніші копальні залізної руди лежать на півночі, в баскійських провінціях, коло Сантандер; і в Астурії. Також копальні міди Андалюзії є на території, що давно звільнена від червоних. Також вугілля. Державна контроля ведена дуже строго, також у підприємствах, що їх власниками є чужинці. Тому щодо вивозу, і вони до розпорядження господарства, і щойно дозволи вивозити.

З уваги малих льокальних картелів і трестів ліберального типу, попоборались

т. зв. комітети,

що підлягають державній контролі. Всі промислові підприємства працюють повною парою. Деякі з них перестроєні на потреби війни. Одно з найважніших — це „Альтос Гермос де Біскайя" (високі печі в Біскаї) недалеко Більбао. Це підприємство має копальні вугілля, фабричні залізниці і кораблі, які стоять у пристані Більбао. Величезні модерні спорудження до обрібки заліза, до добування вугілля і перерібу його на побічні продукти, затруднюють 8.000 робітників, які заробляють денно коло 15.45 пезетів кожний. У 1929 р. виказали ці заведення максімум виробництва (415.000 тон заліза і 450.000 тон сталі). Політичні і суспільні заколоти зменшили відтак їх продукційну спромоможність. У часах, коли в Більбао були червоні, заведення ніби були чинні, але червоні не вміли скористати з цього факту, так, що їх виробництво впало на небагато сотень тон заліза. Від вересня 1937 (по переході Більбао в червні 1937 р. в руки національних військ) продукція заведень „Альтос Гермос" осягнула повну висоту. Сьогодні Більбао освітлене вечором сяйвом полумені із високих печей і гарячкова праця йде там в усіх численних фабриках довкола міста. Швидке і несподіване відвоювання еспанської півночі віддало національній економіці якнайкращий сирівцевий терен.

ЗАТЕ ЧЕРВОНІ НЕ МАЮТЬ КРАЄВИХ СИРВЦІВ І КУПУЮТЬ ЇХ ЗА ПРИСВОЄНЕ ДЕРЖАВНЕ І ВИМУШЕНЕ ВІД ГРОМАДЯН ЗОЛОТО.

І не зважаючи на те, що нац. Еспанія не має золотого покриття, вистачає довіри до здорового життя трудового господарства, щоб банкноти курсували без перешкод. Також закордон має більше довіри до національної еспанської пезети, ніж до червоно-еспанської, якої золоте покриття розвіялось з вітром на всі сторони світу.

До армії робітників приділено теж полонених. Вони дістають порядний військовий харч і пів пезети денно. Якщо це червоні еспанці, яких жінки є на звільненому від червоних терені, то жінка дістає 4 пезети денно і 1 пезету на кожну дитину. Ощадності, які повстають у процесі праці з такого винагородження полонених-робітників, ідуть у користь публичної допомоги. В означених годинах можна бачити полонених, як вони йдуть групами до праці, супроводжені вояками. Це знак, що вони не почуваються зле в націонал-еспанському режимі.

Казкові є багатства природних продуктів, на які може спертись національна Еспанія. Крім мінералів і металів, належить туди хліборобство і риболовство, особливо в Кантабрійському Морі (біскайському заливі) й на Атлантику. Сама ловля сардольок дає річно 8 міліонів кг. Коли йде про **сардинки,** то Еспанія має **світовий монополь.** У Віго, найважнішому центрі, працює безупинно велика кількість фабрик, з яких деякі дають денно до 160.000 коробок сардинок. Нац. Еспанія має 95% риболовлі в своїх руках.

Тому, що в національній Еспанії скрізь повний спокій, може й праця скрізь мирно проходити. Ціни на харч. засоби очевидно піднеслись, бо багато з привозжених артикулів бракує. Але завдяки довірю, яким користується уряд, рушу на товари нема. В крамницях можна все, що потрібне, дістати. Нема недовіри до гроша, хоч він покритий тільки національною працею.

Довіря і праця дійсно більше варті, ніж золото.

З Карпатської України.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДІМ ОДНОСТАЙНИХ ЦІН У ХУСТІ.

До столиці Карпатської України, Хусту, приїхав шеф великого торговельного дому одностайних цін у Празі відомої фірми **Андер і Син** (АСО), щоб закупити там відповідне приміщення для філії. Йшли переговори про купівлю дому Словацького Банку коло пошти. Але до згоди не дійшло. Тому представник фірми Андер і Син розглядається дальше за відповідним обєктом. Ця фірма фінансово дуже сильна. Тому хоче вона, як одна з перших, осісти також у столиці Карпатської України.

УЖГОРОДСЬКА СПІЛКА „РУСІНКА" ЕВАКУОВАНА ДО ПРАГИ.

Чеська торговельна фірма карпатсько-українського народнього промислу „Русінка", яку доводилось нам стрічати на Празьких Торгах, де вона рекламувала наші вироби (гуцульські ліжники, тощо), як вироби російського народу (про це писали ми свого часу в одному з репортажів), переселилась із Ужгороду до Праги. Там відчинила вона свій склад. Випродавши більшість із евакуованого товару, робить тепер заходи, щоб стягнути свої товарові запаси, зложені в Заріччі і в Сільцях.

(Цікаве, чи фірма „Русінка" змінить назву і прийме термінольогію у своїх рекламових кампаніях згідно з духом часу, зі змінами, які заіснували на Карпатській Україні, чи дальше зберігатиме своє русотяпство, представляючи м. ін. гуцулів... російським племенем).

ЧЕХИ ЗАЦІКАВИЛИСЬ МОЖЛИВІСТЮ ЕКСПЛЬОАТАЦІЇ ВУГІЛЛЯ В ЗАКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Про природні скарби нашого Закарпаття можна зустрінути тепер особливо в німецькій пресі окремі статті. Також чеська преса обговорює потребу зайнятись ближче підземним багатством Карпатської України. Коли йде про вугілля, то находимо в чеській пресі отверту заяву, що після втрати карвінського басейну мусить ЧСР звернути увагу на вугляно-експльоатаційні можливости на Карпатській Україні. Там є більші зложжя (Тячів, Нижня Апша, Вільховець, поріччя Ужа та Ільниці), де можна би денно добувати до 2.0000 тон, і менші зложжя (Довге, Копне, Іршава, Ільниця, Липовецька Поляна), які теж оплачується експльоатувати. Карпато-українське вугілля — як запевняє чеська преса — блескуче, чорне, не розпадається та має добру топливість.

ПОЛЬСЬКА ХРОНІКА.

ЯКТО „УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ" ВИГРАЛИ ПРОТИ ПОЛЬСЬКОЇ ТОРГОВЛІ...

Ще в цьому місяці має відбутись у Катовицях цікавий процес, в якому виступає „Централя Гандльова Купцув Войскіх" проти фірми „Палів0", сп. з обм. пор., що є емананцією Польс. Вугільної Конвенції. Справа в тому, що згадана „Централя" хотіла перебрати у свої руки продаж вугілля на терені „східніх кресів". Вона створила 51, а згодом ще 18 пунктів продажу та заангажувала інструкторів-акавізиторів, опираючись на договір з фірмою „Паліво". Та остання досить швидко уневажнила договір, ніби то під тиском впливових якихось „чинників", паралізуючи — мовляв — акцію польщення торговлі. Мало того, „Паліво" (подаємо дословно за „АБЦ" з 1. п. м.) **віддало всі свої комісові склади рільничо-торговельним українським кооперативам, а „Централя" стратила змогу продавати вугілля на теренах східніх воєвідств. Так виграли українські кооперативи проти польської торговлі."** Треба памятати — додає дальше АБЦ — що було це в часі великого впливу воєводи Юзефського, який „горліво" опікувався українськими кооперативами.

Напевно є між поляками чимало таких, які повірять цій казці немов з „1001" ночі, якто волинські українські (в 1937 р.!) кооперативи дістали монополь на продаж вугілля на Волині і зупинили акцію польщення торговлі на волинському терені, — все те завдяки „горлівому" опікунові української кооперації на Волині воєводі Юзефському...

ПОЛЬЩА І СУДЕТИ.

На польсько-німецькій конференції у справі товарового обороту, що почнеться 14. п. м., обговорена буде теж докладно справа торговельних взаємин зі Судетами, як частиною Німеччини. З цього приводу в польській господарській пресі находимо ось-такі інформації:

Устійнення умовин товарового обміну зі Судетами має доволі велику вагу, бо Польща утримувала з цією провінцією, **коли вона належала ще до ЧСР, оживлені взаємини.** Предметом польського експорту до Судетів були головно **сирівці,** серед яких **лен** стояв на першому місці. Зновуж з Судетів Польща привозила чимало промислових артикулів.

Покищо належности за імпорт з судетського терену Польща вплачує в Розрахунковому Інституті, а належности за вивіз зі Заользя вплачує Німеччина в себе. Цю справу треба остаточно полагодити й оборот Польщі з Судетами і Німеччиною з Заользям треба звязати з польсько-німецькою контингентовою і розрахунковою системою.

Сторінка без політики.

На висоті 8.548 метрів власними ногами.

Появилась водночас англійською і французькою мовою книжка Г. В. Тільмана п. з. „На верху Нанда-Деві", учасника великої англьо-американської виправи в 1936 р. на вершки Гімалаїв. Нанда-Деві це один із верхів частини Гімалаїв, ланцюга на 2.500 км. довжини з сотнями шпилів, між якими є теж славний Еверест, досі недосяжними. Нанда-Деві заввишки на 8548 м. здіймається у провінції Гарвал, майже всередині ланцюга на 300 км. на північний схід від Дельгі. У виправі взяли участь альпіністи Тільман, Одел, Гавстон, Бравн, Картер, Еммонс, Люмінс і Льойд, разом із носіями. Вони розбудовували поступневі шатра у поході на верх. Остання збірна їх зупинка була на 7.250 м.; після двох переходів вони досягли 7.830 м., потім іще 8.000 м. Тут тільки двох із них Тільман і ґеольоґ Одел зважились 29. серпня 1936. попробувати знятись на сам шпиль іще на 548 м. вище.

Саме цю останню спробу описує Тільман, з якого книжки перекладаємо виривки.

Сніг і холод.

„Ми встали в год. 5. зранку, щоб почати прикру кухонну працю і ще прикрішу — зїсти сніданок та одягнутись. Сказати „встали" це переборщити, бо ми тільки розплющили очі, а всю ту панщину треба робити в ліжку і нема часу чекати, щоб натягнути чоботи. Користь з малого шатра, яким так погорджуємо в теплому підсонні така, що наші ліжка одне при одному близенько і чоботи при нас теж і на щастя від цього сусідства не переміняються в кригу. Через замерзлі чоботи можна сильно спізнитись; треба їх сильно намащувати оливою.

„Ми були готові в год. 6-ій. Холод гриз нас, бо сонце ще не встало зпоза плечей Нанда-Деві і дув західній вітер. Як ми будемо виглядати вище на чортівському хребті і що варт линва тверда як дріт, яка звязала мене з провідником передімною? Вся потіха була в тому, що мій товариш недолі вже раз пхався цією стежиною і що остаточно варт жертвувати життям для такого експерименту.

Стрімкою стіною

„Скеля, на яку ми пнялись, мала 300 м. завдовшки і складалася з цілої низки обривних скель і засніжених ступнів. Ліворуч видко було майже прямовисний спад у велике провалля напроти страшних облазів, праворуч стрімка стіна, що належала до скелистого машпога. На наш настрій вплинуло тільки те, що крихка скеля замерзла як камінь. На щастя теж мій товариш ґеольоґ не потребував збирати нових камінців до свого наплечника".

Мандрівник описує, як вони вибравши напрям не бачили перед собою шпилю, бо лізли по стрімкій стіні, що звисала над головою. Чим далі, то сніг ставав мякший і нога западалась у ньому по коліно. Враження було таке, наче у бавовні. Вони тішились, що тримаються на поверхні, а не щезають. За кожним кроком мусіли робити сім до вісім віддихів. Відпочивали часто. Сильне сонце висушувало їм уста і виснажувало. Бували хвилини, коли вони хотіли сховатись у тіні скелі, щоб перечекати аж сонце зайде і лізти на верх уночі. Коли побачили над собою Нанда-Деві підкріпились чоколядою і снігом. Верх мав іще 100 ме[т]
Треба було йти стрімким рівчаком, покритим снігом. Дорога йшла наче коридором. В одній хвилині щось засвистало; це крига завбільшки 40 метрів летіла вниз недалеко них. Ледозвал посунувся на пів метра від палиці Тільмана. Це була віддаль, на яку смерть пройшла мимо.

Погляд довкола.

Вершок Нанда-Деві це площина на 200 цм. завдовшки і 20 м. завширшки. Рідко коли на такій висоті може мандрівник мати під собою такий широкий і вигідний погляд довкола. Здебільша хмари і вітри не дозволяють навіть оглянути місця перемоги. Тут було місце на прохід, свіже повітря, сонце і гарний вид. Приємна була свідомість, що це найвищий шпиль на сотні кільометрів довкола. На тій висоті, що була мрією сотні сміливців і покійників, куди не могли дійти навіть їх інші товариші, вони пробули всього 45 хвилин.

Поворот був іще важчий через діри, які вони поробили йдучи вверх. По дорозі зустріли тільки одного птаха, що видавався їм нечистим духом цієї здобутої твердині.

Без штучних засобів.

На закінчення книжки автор зазначує з гордістю, що вони не користувалися ніякими штучними засобами у своїй прогульці, з винятком горівки-помаранчівки. Вони навіть не вживали сверлів, щоб діравити сніг чи скелі. Тільман доказав теж, що в найтяжчому етапі дороги не треба користуватися носіями, а треба мати все потрібне з собою. Кожний з мандрівників повинен уміти працювати якнайтяжче, коли прийде відповідна хвилина. Цікаве і те, що дружина складалась з членів ріжних країв, не всіх раніше знайомих і що перші три місяці подорожі вистачили, щоб вони зжилися з собою як брати, яких єднає спільна мета.

Хто обїхав світ довкола?

Американський летун Говард Гюз, що облетів довкола світ, зробив приблизно 14.500 миль. Виринає питання, чи можна це назвати подорожею довкола світа, коли рівник має 24.902 миль. Сер Чарльз Кінґсфорд Сміт обїхав 26.000 миль, але не нараз, тільки у двох етапах у 1928. і 1930 р. Амелія Ірґгарт уже добігала до мети, коли пропала на Пацифіку. Віллей Пост зробив більше на 800 миль від Гюза, але теж неточно. Про Бирда, що обїхав південний бігун в одному місяці теж не можна сказати, що зробив подорож довкола світа. Американська преса недавно пригадала, що єдиний, який досі оплив світ направду був... Маґелян у своїй подорожі від... 1519 до 1522 року.

—o—

Глухий абсольвент хліборобської академії.

Перед кількома днями в латиськім університеті здобув диплом абсольвента хліборобського виділу із відзначенням зовсім глухий студент. Той студент — це 25-літній селянський син, який, не зважаючи на своє каліцтво, скінчив студії за 7 літ. Молодий хлібороб сам управляє батьківську землю. По кількох роках він навчився відчитувати слова з укладу уст і міг користати з усіх викладів та брати участь у семінарах та вправах разом з іншими студентами

Ювилей чаю.

У Льондоні святкували недавно 300-ліття того славного дня в Англії, коли вперше почали пити чай. Місто влаштувало великий хоровід, що нагадував карнавалову ревію, зображуючи найважливіші моменти, звязані з історією чаю. У поході йшли представники ріжних народів і рас, що плекають чай. Перше місце займали китайці, бо Китай, а не Індія є колискою чаю. Перші знавці чаю відкрили, що його смак і запах залежить від добірної сполуки ріжних родів чаю. Повстало окреме становище „змішника", що пробував змішувати всякі сорти чаю, щоб добути якнайкращий запах і смак. Такі смакуни рідкі і їм дуже добре платять. Що-року найкращу змішку з усіх минулорічних жнив дістає в окремій скриньці англійський король. З нагоди ювилею чаю порішили одну дорогу фунтову скриньку зразкового чаю продавати на добродійні цілі. За таку скриньку міліонери, що в Англії радо стають філянтропами, платитимуть величезні гроші.

—o—

Найстарші метеорити світу.

В совітськім ґеольоґічнім музею в Москві переховують три найстарші — на думку совітських учених — у світі метеорити.

Метеорит „Авґустіновка" ваги 400 кг. знайшли в 1890 в полудневій Росії на глибині кільканадцяти метрів під землею. Як ствердили досліди він походив із третьорядної епохи, отже був би найстаршим метеоритом, що його колинебудь найшли на землі.

Другий метеорит, що його переховують у совітських музеях, величини пястука, знайшли в 1886 р. Його назвали „Нові Урей" і в ньому відкрили були дрібні діямантові кришталі.

Вкінці третій метеорит упав 5. вересня 1812 р. на Бородінськім полі під Москвою, напередодні історичного бою великої армії Наполеона з військом ґен. Кутузова. Той метеорит упав на теренах московських становищ і його вважали вістуном перемоги Кутузова над Наполеоном.

—o—

Рекорд з легкопадом.

Анґлійський 28-літній громадянин Г... Джонс, з Вейлсу встановив новий рекорд скоку з легкопадом. Він скочив з літака з 6.00[0 м.] над летунським майданом Нетерейвон уночі. Серед темряви він користувався годинником на руці з ясним щитом, обраховуючи на підставі часу, як далеко він від землі, щоб знати, коли потягти линву легкопаду. Вітер поніс його далеко вбік від наміреного напряму. Досі ніхто не пробував добровільно скакати у безодню ночі. Був тільки один випадок, коли три старшини мусіли спасатися легкопадом з висоти 15.00 м. з бальону, якому загрожувала катастрофа і щасливо осіли на землю.

Іспит для малолітніх злочинців.

В Англії переведуть небавом цікаву психольоґічну пробу у звязку з дослідами злочинности серед малолітніх. Перед збором психольоґів та педаґоґів стане 250 молодих злочинців і гóловітрів, щоб відбути своєрідний іспит. Підчас того іспиту фахівці та виховники мають витворити собі образ духового життя та окруження малолітніх проступників.

Управителем того „Виділу Дослідів", до якого належить баато професорів високих шкіл, директорів шкільних заведень та високих поліційних урядовців є відомий англійський економіст і дослідник рас Кар Сандерс. Від 4-ох місяців укладають окрему листу злочинців і 250 кандидатів до іспиту вибрали зпоміж 2000 молодих злочинців. Для контролі є теж серед кандидатів деяка кількість чесних і статочних хлопців.

Край без податків.

Істнує такий щасливий край у середній Америці — Нікараґуя, де громадяни не платять податків. Тільки чужинці платять такси за дозвіл виконувати якусь професію. Всі державні видатки державний скарб оплачує з мита на всякий товар. У 1923 і 24. р. озброєні ватаги з сумежного Гондурасу перейшли кордон; у Нікараґуї нема постійної армії і не було ким боронитися. Але за два-три дні вислали експедиційний корпус, що пішов ... на 200 км. від столиці назустріч бандитам. ... населення радо поспішило з допомогою ... чами та мулами. За мули, що згинули в ... уряд заплатив власникам добрі гроші ... тижнів пізніше, коли настав спокій. Громадяни Нікараґуї не платять ні сотика на удержання президента республіки, міністрів, послів і сенаторів.

Найдивніший корабель світа

Найдивніший корабель світа збудував ... один американець із Філядельфії, який ... поперечними бальками два полинезійські ... т. зв. „кано" та додав дві щоглі. Таким ... лем відбув американець подорож з ... до Кан через Суезький канал. Інша ... ціла оригінальна хоч незвичайно ... подорож тривала... два роки.

В обороні прав української мови.

В суботу, 4. ц. м., відбулось у Варшаві засідання Виконного Виділу (не Начальної Ради, як це хибно подавали), що є при Начальній Раді Адвокатської Палати. Цей Виконний Виділ мав розглянути справу українських подань у мовній справі, а саме у справі вживання української мови у зносинах адвокатів як членів Адвокатської Палати в особистих справах, як також подань інших українських інтересентів.

Д-р Кость Левицький у справі свого відклику проти ухвали Окружної Адвокатської Палати у Львові з 1. жовтня 1938. р. поставив домагання, щоб справу вживання української мови по думці закону з 31. VII. 1924. р. розглядала й вирішила Начальна Адвокатська Рада у Варшаві в повному складі, а не Виконний Виділ. До того домагання д-ра К. Левицького приєднався д-р Р. Перфецький зі своїм відкликом.

Наслідком того Виконний Виділ цієї справи не розглядав і не вирішував на тому засіданні; він усунув її як предмет нарад, щоб передати вирішення цієї справи на засідання повної Начальної Ради.

Були ще три інші українські відклики. Їх усіх, аналогічно до справи през. д-ра К. Левицького, усунено з предмету нарад.

—o—

Знову виселили з прикордонної смуги.

Рішенням волинського воєвідства з 24. І. с. р. виселили п. Івана Фітяка з Бугрина (Рівенщина) з прикордонної смуги, себто з цілої Рівенщини. Покинути Рівенщину мусів п. Фітяк 5. лютого ц. р., про що повідомило його воєвідство через рівеньске староство дня 5. II., себто дало йому речинець 3 днів, у яких він мусів зробити щось зі своєю мануфактурною крамницею і виїхати з Бугрина. Рішення воєвідства в справі виселення п. Фітяка не подає ніяких мотивів.

—o—

5 нових відповідей на українські інтерпеляції.

Варшава, 8. лютого.

Маршал сойму Маковський переслав українським послам і сенаторам 5 чергових відповідей міністра внутрішніх справ на інтерпеляції, що їх українські парляментаристи внесли в мин. року.

На інтерпеляцію пос. Дмитра Великановича з 11. грудня 1938 р. у справі „побиття громадян української національности в зборівському повіті, тернопільського воєвідства, військовими відділами" міністр внутрішніх справ відповідає: „В справі випадків, описаних в інтерпеляції, ведуть подрібне слідство, після якого особи, що їх вину воно устійнить, будуть потягнені до відповідальности згідно з законом. Як виходить з дотеперішнього слідства, низку подробиць, описаних в інтерпеляції, представлено неточно. Домівка читальні „Просвіти" в Поморянах не була здемольована, зате в тій місцевости вже передтим знищено світлицю звйонзку стшелецкого. Дня 11. листопада мин. року багато мешканців Поморян української національности манїфестаційно працювало в полі, давши в той спосіб вислів непошанування державного свята, тому і змушено їх перервати працю. Кожний громадянин може доходити своїх претенсій за шкоди на правній дорозі".

На інтерпеляції посла Володимира Целевича і сен. Миколи Творилла в справі протиукраїнських подій у Львові у вересні, жовтні і листопаді минулого року міністр внутрішніх справ відповів тотожно, заявляючи м. ін.: „Справа львівських випадків мин. осени була предметом докладного слідства і мені добре відома. Підчас ліквідації подій арештовано у Львові багато осіб споміж поляків та українців, у відношенні до яких судова і прокураторська влада переводить передбачені законом доходження, щоб установити їх вину. Це торкається у рівній мірі слухачів високих шкіл, які у випадку, коли ствердженo злочинну діяльність, незалежно від карної відповідальности, будуть покарані дисциплінарно академічною владою". „Академічна влада — пише міністр внутрішніх справ — у ніякому випадку не допустить до того, щоб терен високих шкіл мав бути місцем, на якому підготовляють якінебудь виступи, що колідують зі законом. Будучи відповідальним за стан безпеки в державі, мушу підкреслити, що чинні виступи польського населення Львова попередили провокаційні маніфестації у днях 25. вересня і 1. листопада мин. року ворожо до польської держави настроєного відламу українського населення. Щодо матеріяльних страт, понесених поодинокими особами чи установами у звязку з подіями, які є предметом інтерпеляції, кожна правна і фізична особа може на законній дорозі доходити матеріяльних страт шкоди".

У відповідях на дві інтерпеляції пос. Іларія Тарнавського в справі подій у громадах Ісаї, Борння і Тур, повіт Турка н. Стр., як також у справі образи о. Івана Криси, пароха в Ісаях капітаном КОП, міністр внутрішніх справ відповів, що дотеперішні вислідu слідства виказують неточне представлення деяких фактів інтерпелянтом. М. ін. міністр заявляє у справі побиття мешканців Ісаїв Михайла Миськова й Осипа Гампля, що цей факт заперечує сам пошкоджений Гампль. У справі о. Криси відповідає міністр, що образи священника взагалі не було, бо старшини КОП були до нього дуже чемні. Міністр внутрішніх справ не має наміру у цій справі потягати нікого до відповідальности, ані видавати якихнебудь розпорядків.

—o—

Коли Словаччина не відступить Пряшівщини, Карпатська Україна видвигне домагання плебісциту.

ІНТЕРВЮ ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У ФРАНЦУЗЬКІМ ЩОДЕННИКУ.

Будапештенське радіо повідомляє, що о. д-р Волошин дав інтервю представникові щоденника „Пті Парізіен". Премієр згадав, що угорсько-мадярська делімітаційна комісія ще не закінчила праць над остаточним розмежуванням. Карпатська Україна домагається прилучення Пряшівщини; коли Словаччина не погодиться на те добровільно, карпатоукраїнський уряд видвигне домагання плебісциту. На запит про становище до української проблеми премієр відповів, що один і той самий нарід заселює Карпатську Україну, Буковину, Галичину, південь СССР і т. д., але Карпатська Україна не думає входити у конфлікти зі сусідніми державами, змагаючи до політичного обєднання тих земель.

Чи французький уряд вишле амбасадора до Бурґосу?

СПРАВА КАПІТУЛЯЦІЇ МІНОРКИ

Як подає преса у кореспонденціях з Парижу, уряд із Бурґосу домагається, щоб Франція негайно акредитувала при нім амбасадора, та щоб віддала золото еспанського емісійного банку, що його червоні здепонували в Парижі.

Англія і Франція домагаються, щоб негайно відтягнути з національної Еспанії італійських і німецьких добровольців, зате погоджуються признати національний уряд та намовити до капітуляції червону залогу знаменито укріпленого острова Мінорки.

Капітуляція Мінорки вже мабуть перерішена. Цей острів дуже добре укріплений, але на ньому мало харчів. Ген. Франко обіцяв, що населення острова не буде наражене на ніякі репресії. Британський кружляк забере перед капітуляцією острова особи, які хотять виїхати за кордони.

Самоуправні вибори.

ПО ВИБОРАХ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В ТЕРНОПОЛІ

Дня 5. лютого ц. р. відбулись у Тернополі вибори до міської ради. На 32 мандати українці здобули лиш 3. У попередній раді мали ми 4 радних, коли ще Гаї Вел. належали адміністраційно до Тернополя. (Інші міста поширюють свою територію, а Тернопіль мабуть з національних мотивів територіяльно зменшився). Беручи відсотково, нам належалося б найменше 7—8 мандатів, але при поділі на 9 округ штука геометрії мала на увазі не географічно-комунікаційні, лиш національно-статистичні огляди. До цього треба ще додати деякі „неточности" при голосуванні, які при відповідному складі комісій пройшли „незамітно", отже вислід виборів ясний.

Хоч українці Тернополя не осягнули і на цей раз відповідного представництва в раді, зате виборча акція дала позитивний вислід консолідації національних сил. Порозуміння та співпраця партійних організацій дали змогу утворити одноцілий національний виборчий фронт, чого в Тернополі у повоєнній добі ще не бувало. Не було на цей раз ріжних українських комітетів, ні „диких" кандидатур, що треба записати як додатній прояв. Загал нашого громадянства, прийнявши так поставлену справу з правдивим вдоволенням, небувалою тут, бо поверх 80-відсотковою участю у виборах засвідчив безсумнівно свою високу національно-політичну зрілість.

—o—

ЧЕСЬКА МЕНШИНА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як виходить зі статистики карпатоукраїнського міністерства освіти, в Карпатській Україні є тепер 30 чеських народніх шкіл, 9 горожанських та 10 захоронок. Чехів живе в Карпатській Україні 17.000.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ У ХУСТІ.

Як подає праська преса, президент Гаха висловив згоду на іменування румунським генеральним консулем у Хусті Олександра Скрідяну.

НАСЕЛЕННЯ ПАЛЕСТИНИ.

Міністр кольоній Мекдональд заявив у палаті громад, що в 1938. р. було в Палестині 1,004.000 арабів та 411.000 жидів. В 1919. році Палестину заселювало 635.000 арабів та 58.000 жидів.

В обороні прав української мови.

В суботу, 4. ц. м., відбулось у Варшаві засідання Виконного Виділу (не Начальної Ради, як це хибно подавали), що є при Начальній Раді Адвокатської Палати. Цей Виконний Виділ мав розглянути справу українських подань у мовній справі, а саме у справі вживання української мови у зносинах адвокатів як членів Адвокатської Палати в особистих справах, як також подань інших українських інтересентів.

Д-р Кость Левицький у справі свого відкликку проти ухвали Окружної Адвокатської Ради у Львові з 1. жовтня 1938. р. поставив домагання, **щоб справу вживання української мови по думці закону з 31. VII. 1924. р. розглядала й вирішила Начальна Адвокатська Рада у Варшаві в повному складі, а не Виконний Виділ. До того домагання д-ра К. Левицького приєднався д-р Р. Перфецький зі своїм відкликом.**

Наслідком того Виконний Виділ цієї справи не розглядав і не вирішував на тому засіданні; він усунув її як предмет нарад, щоб передати вирішення цієї справи на засідання повної Начальної Ради.

Були ще три інші українські відклики. Їх усіх, анальогічно до справи през. д-ра К. Левицького, усунено з предмету нарад.

—o—

Знову виселили з прикордонної смуги.

Рішенням волинського воєвідства з 24. І. ц. р. виселили п. **Івана Фітяка** з Бугрина (Рівенщина) з прикордонної смуги, себто з цілої Рівенщини. Покинути Рівенщину мусів п. Фітяк 1 лютого ц. р., про що повідомило його воєвідство через рівенське старосто дня 5. ІІ., себто дало йому речинець 3 днів, у яких він мусів зробити щось зі своєю мануфактурною крамницею і виїхати з Бугрина. Рішення воєвідства в справі виселення п. Фітяка не подає ніяких мотивів.

—o—

5 нових відповідей на українські інтерпеляції.

Варшава, 8. лютого.

Маршал сойму Маковський переслав українським послам і сенаторам 5 чергових відповідей міністра внутрішніх справ на інтерпеляції, що їх українські парляментаристи внесли в [illegible] року.

На інтерпеляцію пос. **Дмитра Великановича** з 21. грудня 1938 р. у справі „побиття громадян української національности в зборівському повіті, тернопільського воєвідства, військовими відділами" міністр внутрішніх справ відповідає так: „В справі випадків, описаних в інтерпеляції, ведуть подрібне слідство, після якого особи, що їх вину воно устійнить, будуть потягнені до відповідальности згідно з законом. Як виходить з дотеперішнього слідства, низку подробиць, описаних в інтерпеляції, представлено хибно. **Домівка читальні „Просвіти" в Поморянах** не була здемольована, зате в тій місцевости вже передтим знищено **світлицю звйонзку стшелецкого.** Дня 11. листопада мин. року багато мешканців Поморян української національности **маніфестаційно працювало** в полі, давши в той спосіб вислів непошанування державного свята тому і **змушено їх перервати працю.** Кожний громадянин може доходити своїх претенсій за школи на правній дорозі".

На інтерпеляції посла **Володимира Целевича і сен. Миколи Творидла** в справі протиукраїнських подій у Львові у вересні, жовтні і листопаді минулого року міністр внутрішніх справ відповів тотожно, заявляючи м. ін.: „Справа львівських випадків мин. осени була предметом докладного слідства і мені добре відома. Підчас ліквідації подій арештовано у Львові багато осіб зпоміж поляків та українців, у відношенні до яких судова і прокураторська влада переводить передбачені законом дохождення, щоб установити їх вину. Це торкається у рівній мірі слухачів високих шкіл, які у випадку, коли ствердженo злочинну діяльність, **незалежно від карної відповідальности, будуть покарані дисциплінарно академічною владою".** „Академічна влада — пише міністр внутрішніх справ — у ніякому випадку не допустить до того, щоб терен високих шкіл мав бути місцем, на якому підготовляють якінебудь виступи, що колідують зі законом. Будучи відповідальним за стан безпеки в державі, мушу підкреслити, що **чинні виступи польського населення Львова попередили провокаційні маніфестації у днях 25. вересня і 1. листопада мин. року ворожо до польської держави настроєного відламу українського населення.** Щодо матеріяльних страт, понесених поодинокими особами чи установами у звязку з подіями, які є предметом інтерпеляції, кожна правна і фізична особа може на законній дорозі доходити матеріяльних страт їшкоди".

У відповідях на дві інтерпеляції пос. **Ілярія Тарнавського в** справі подій у громадах **Ісаї, Бориня і Тур, повіт Турка н. Стр.,** як також у справі образи **о. Івана Криси,** пароха в Ісаях капітаном КОП, міністр внутрішніх справ відповів, що дотеперішні висліди слідства виказують неточне представлення деяких фактів інтерпелянтом. М. ін. міністр заявляє у справі побиття мешканців Ісаїв **Михайла Миськова й Осипа Гампля, що цей факт заперечує сам пошкодований Гампль.** У справі о. Криси відповідає міністр, що образи священника взагалі не було, бо старшини КОП були до нього дуже чемні. Міністр внутрішніх справ не має наміру у цій справі потягати нікого до відповідальности, ані видавати якихнебудь розпоряджів.

—o—

Коли Словаччина не відступить Пряшівщини, Карпатська Україна видвигне домагання плебісциту.

ІНТЕРВЮ ПРЕМІЄРА КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ У ФРАНЦУЗЬКІМ ЩОДЕННИКУ.

Будапештенське радіо повідомляє, що о. д-р Волошин дав інтервю представникові щоденника „Пті Парізієн". Премієр згадав, що українсько-мадярська делімітаційна комісія ще не закінчила праць над остаточним розмежуванням. Карпатська Україна домагається прилучення Пряшівщини; коли Словаччина не погодиться на те добровільно, карпатоукраїнський уряд видвигне домагання плебісциту. На запит про становище до української проблеми премієр відповів, що один і той самий нарід заселює Карпатську Україну, Буковину, Галичину, південь СССР і т. д., але Карпатська Україна не думає входити у конфлікти зі сусідніми державами, змагаючи до політичного обєднання тих земель.

Чи французький уряд вишле амбасадора до Бургосу?

СПРАВА КАПІТУЛЯЦІЇ МІНОРКИ.

Як подає преса у кореспонденціях з Парижа, уряд із Бургосу домагається, щоб Франція акредитувала при нім амбасадора, та [illegible] золота еспанського емісійного банку, які червоні запопували в Парижі. Англія і Франція домагаються, щоб негайно усунути з національної Еспанії італійських добровольців, зате погоджуються визнати національний уряд та намовити до капітуляції червону залогу знаменито укріпленого острова Мінорки.

Капітуляція Мінорки вже мабуть перерішена. Цей острів дуже добре укріплений, але на ньому мало харчів. Ген. Франко обіцяв, що населення острова не буде наражене на ніякі репресії. Британський кружляк забере перед капітуляцією острова особи, які хотять виїхати за кордон.

Самоуправні вибори.

ПО ВИБОРАХ ДО МІСЬКОЇ РАДИ В ТЕРНОПОЛІ

Дня 5. лютого ц. р. відбулись у Тернополі вибори до міської ради. На 32 мандати українці здобули лиш 3. У попередній раді мали ми 4 радних, коли ще Гаї Вел. належали адміністраційно до Тернополя. (Інші міста поширюють свою територію, а Тернопіль мабуть з національних мотивів територіяльно зменшився). Беручи відсотково, нам належалось 6 найменше 7—8 мандатів, але при поділі на 9 округ штука геометрії мала на увазі не географічно-комунікаційні, лиш національно-статистичні огляди. До цього треба ще додати деякі „неточности" при голосуванні, які при відповідному складі комісій пройшли „незамітно", отже вислід виборів ясний.

Хоч українці Тернополя не осягнули і на цей раз відповідного представництва в раді, **зате виборча акція дала позитивний вислід консолідації національних сил.** Порозуміння та співпраця партійних організацій дали змогу утворити **одноцілий національний виборчий фронт,** чого в Тернополі у повоєнній добі ще не бувало. Не було на цей раз ріжних українських комітетів, ні „диких" кандидатур, що треба записати як додатний прояв. Загал нашого громадянства, прийнявши так поставлену справу з правдивим вдоволенням, небувалою тут, бо поверх 80-відсотковою участю у виборах засвідчив безсумнівно свою високу національно-політичну зрілість.

—o—

ЧЕСЬКА МЕНШИНА В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Як виходить зі статистики карпатоукраїнського міністерства освіти, в Карпатській Україні є тепер 30 чеських народніх шкіл, 9 горожанських та 10 захоронок. Чехів живе в Карпатській Україні 17.000.

НОВИЙ РУМУНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛЬНИЙ КОНСУЛЬ У ХУСТІ.

Як подає празька преса, президент Гаха висловив згоду на іменування румунським генеральним консулем у Хусті Олександра Скрадіяну.

НАСЕЛЕННЯ ПАЛЕСТИНИ.

Міністр кольоній Мекдональд заявив у палаті громад, що в 1938. р. було в Палестині 1.004.000 арабів та 411.000 жидів. В 1919 році Палестину заселювало 635.000 арабів та 68.000 жидів.

Еспанські національні війська заняли

ОСТРІВ МІНОРКУ.

ЛЬОНДОН. Агенція Райтера повідомляє: Національні війська армії ген. Франка заняли острів Мінорку.

БУРГОС. ПАТ. Подробиці окупації острова Мінорки військами ґен. Франка такі: Десант війська" ґен. Франка висів на беріг вчора рано в Чиндаделя, на західному побережжі острова. До десанту приєднались небавком війська гарнізону Мінорки. Десант складався з двох батерій та частини саперів. По несправдженим досі чуткам, дійшло було в часі десанту до сутички між десантом і частиною республіканських військ. Більшість республіканських провідників утекла з острова. Минулої ночі дивізія військ ґен. Франка всіла в Барсельоні на кораблі і відплила на Мінорку, щоб змінити тамошній десант. Населення острова витало радо національних вояків.

ПАРИЖ. ПАТ. Вістка про капітуляцію острова Мінорки зробила в Парижі велике вражіння. Хоч у політичних колах від кількох днів сподівалися, що по занятті Катальонії Мінорка буде найближчою метою операцій військ ґен. Франка, то соціялістичний „Популер" ще нині писав, що Мінорка через свої укріплення буде для військ ґен. Франка важким оріхом до згриження. Блюм домагався навіть, щоб Мінорку заняли міжнародні частини. Міжтим війська ґен. Франка вже досвіта заняли Мінорку, користуючись фактом, що гарнізон Мінорки виповів послух червоній команді.

ОСТАННІ КОНФЕРЕНЦІЇ РЕПУБЛИКАНСЬКОГО УРЯДУ.

ПЕРТУС. Шеф еспанського республиканського уряду Неґрін замешкав у маленькій хатині на кордоні, так, що він перебуває ще в Еспанії, але вистане, щоб він перейшов вулицю, щоб опинитись на території Франції. Неґрін відбуває тут конференцію з міністрами Урібою і Альварецом дель Вайо а також ґенералом Ройо, командантом катальонської армії, що в дійсности вже не істнує.

ВІЙСЬКА ҐЕН. ФРАНКА НАД ФРАНЦУЗЬКИМ КОРДОНОМ.

ЛЄ ПЕРТУС. ПАТ. Війська ґен. Франка досягли вже французький кордон, вивішуючи еспанський національний прапор на кордонній лінії в Лє Пертус.

ІТАЛІЙЦІ НЕ МАШЕРУЮТЬ ДО ФРАНЦУЗЬКОГО КОРДОНУ.

ПАРИЖ. Агенція Аваса повідомляє, що компетентні французькі чинники дістали потвердження вістки, що в напрямі французького кордону посуваються тепер тільки еспанські частини. Італійські війська, що воюють по боці ґен. Франка, затримано на задах.

У СПРАВІ УТРИМАННЯ ІНТЕРНОВАНИХ ЕСПАНСЬКИХ ВОЯКІВ.

ЛЬОНДОН. ПАТ. З добре поінформованих кол повідомляють, що британійський уряд порозумівся з французьким урядом щодо покриття коштів утримання вояків еспанської республиканської армії, що переходить на територію Франції.

ФРАНКО ПРИЙМЕ ЕСПАНСЬКИХ УТІКАЧІВ.

ПАРИЖ. У французьких парляментарних колах кажуть, що сенатор Берар, якого французький уряд вислав був у місії до ґен. Франка, дуже вдоволений вислідом своєї поїздки до Бурґос. Сенатор Берар набрав враження, що еспанські націоналісти привернуть монархію. Він здогадується, що між штабом ґен. Франка і штабом ґен. Міяхи, який боронить Мадриду, вже ведуться переговори щодо капітуляції тої частини Еспанії, яка ще не занята військами ґен. Франка. Сенатор Берар заявив, що уряд ґен. Франка погоджується приняти всіх еспанських втікачів, які є у Франції.

На совітсько-манджурському кордоні знову криваві сутички.

ТОКІО. Агенція Домеї повідомляє з Гсікінґу, що 6. ц. м. в 15-ій годині совітська частина переїхала на трьох вантажних автах замерзлу прикордонну ріку Арґун і вдарила на японську прикордонну станицю. Японці відбили напад. Годину пізніше 20 совітських вояків з гарматою та кількома кулеметами вдруге вдарили на станицю, одначе японські стежі відперли ворога, при чому совітські втрати виносять 8-ох убитих та ранених. Манджурська влада зложила енерґічний протест на руки ґен. консуля СССР у Харбіні.

ТОКІО. Агенція Домеї приносить з Гайляру повідомлення, що кількох монґольських кавалеристів перейшло кордон Манджукво біля східнього берега озера Буір-нур, у північній частині провінції Гічґан. Після трьохгодинної бійки манджурські прикордонні стежі відкинули напасників, що втікаючи лишили двох убитих, одного раненого і один легкий кулемет.

Замість до концентраційного табору — пішов до Мукачева.

„Русскій Вѣстникъ" подає вістку, що підчас візитації єпископа Нярадія у Сваляві тамошній парох кацап о. Дулишкович буцімто заявив: „Перед волею Св. Отця покоримося, коли Нярадія єпископським повновласником поставив над нами, одначе ніколи не погодимося, щоб нашому народові відбирали язик. Як вожди свого народу заявляємо (ми — значить священики, бо о. Дулишкович уважав себе покликаним говорити за всіх — прим. Ред.), що коли приневолять нас до українського богослуження і до українських книг, то ми краще покинемо наші сімї, свої парохії і добровільно вступимо до концентраційного табору!"

Та в тому самому числі „Вістника" знаходимо на іншій сторінці вістку, що єпископ Стойка призначив у Мукачеві архидіяконом свалявського пароха о. Дулишковича. Видно, що о. Дулишкович не спішився добровільно йти до табору, зате швидко подбав про тепле місце по другому боці кордону і — найважніше — ніхто його не стримував і за ним не плакав.

Жиди не мають права на власну державу.

Німецька преса вмістила текст промови Альфреда Розенберґа, яку він виголосив до представників закордонної преси. Розенберґ висловив у тій своїй промові передовсім думку, що націонал-соціялізм не є крамом на вивіз і Німеччина не бажає собі, щоб чужинці приймали без змін за свої націонал-соціялістичні тези.

Друга справа, що її порушив Розенберґ — це жидівська проблема. Жиди не мають права — казав він — на власну державу, але треба їх всіх примістити у спеціяльному заповіднику, що був би під управою демократичних держав.

Ессенська „Національцайтунґ" твердить, що в тій промові висловлено перший раз ґітлерівський погляд на широко задуману розвязку жидівського питання.

З останньої хвилини.

ВМЕР ПАПА ПІЙ XI.

Ватикан, 10. II. СЬОГОДНІ В ГОД. 5.30 ВМЕР ПАПА ПІЙ XI.

Повідомляємо, що в перші роковини смерти бл. п.

Миколи Заячківського

відбудеться 11. ц. м. в год. 8. в церкві Преображення Господнього при вул. Краківській

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

Рідня.

ПОШАНУВАННЯ ПРЕЗИДЕНТА ПОЛЬЩІ.

СОФІЯ. ПАТ. Сенат софійського універси тету на вчорашньому засіданні вибрав делегацію з проф. д-ром Олександром Станішевим на чолі, яка виїде 18. ц. м. через Богумин до Варшави, щоб вручити президентові Польщі Мосцицькому диплъом доктора гоноріс кавза всіх виділів софійського університету

„ДАНЦІҐЕР ФОРПОСТЕН" ЗАБОРОНЕНИЙ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. ПАТ. У звязку з напастливою статтею, що атакує польські державні органи, міністерство внутрішніх справ рішенням з 4. лютого ц. р. відібрало почтовий дебіт на терені Польщі денникові „Дер Данціґер Форпостен", що виходить у Данціґу.

ВІЙСЬКОВА РЕЄСТРАЦІЯ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. ПАТ. В Німеччині покликано до реєстрації військові річники 1906 і 1907.

ІТАЛІЙСЬКЕ ВОЄННЕ СУДНО ДЛЯ СССР.

РИМ. Часопис „Стампа" повідомляє, що італійський уряд, підписавши новий торговельний договір з СССР, висловив згоду вибудувати для СССР воєнне судно, що його совітський уряд замовив був в Італії ще в 1935 році.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПОВАЖНО ЗАНЕДУЖАВ.

РИМ. ПАТ. Сьогодні пополудні Святіший Отець мав серцевий атак, що минув в год. 17-ій. Після атаку папа заснув. Ненадійне й поважне занедужання папи згромадило у Ватикані численних достойників Церкви, а також деяких членів родини папи.

ДИМІСІЯ БЕЛЬҐІЙСЬКОГО КАБІНЕТУ.

БРУКСЕЛЯ. Уряд премієра Спака подався до димісії.

КОНФЕРЕНЦІЯ СКАНДИНАВСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ГЕЛЬЗІНКІ. ПАТ. Політичні кола і прилюдна опінія з великим зацікавленням очікують конференції міністрів закордонних справ Норвеґії, Швеції, Фінляндії та Данії, що має почати 20. лютого в Гельзінках і займатись буде в першу чергу справою ремілітаризації Аляндських островів.

Не забудьте доходи з просфор, театральних вистав, концертів, забав та інших імпрез пересилати Рідній Школі у Львові, вул. Сикстуська 46, тепер Оборони Львова 12. Вони будуть проголошені у пресі.

ІРЛЯНДСЬКІ САБОТАЖИСТИ ДАЛІ ДІЮТЬ.

ЛЬОНДОН. Нині рано найдено в Льондоні біля Едґварерґад запальну бомбу. Поліція сторожа спрятала цю бомбу. Крім цього в кількох місцях вибухли бомби близько стації Кінґ-Крос, але не зробили школи.

ЛЕТУНСЬКИЙ РЕКОРД.

ЛЬОНДОН. Летун Генслев прилетів на летовище в Ґравесенд в год. 13.59, перелетівши лінію Капштадт-Ґравесенд за 39 годин 36 хвилин і бючи попередній рекорд Джустона і ... біс ґрін на 5 і пів години. В часі лету ... воток з носа і висів з літака з ... лицем. Він доконав лету в обі сторони в 4 дні і 15 хвилин, бючи дотеперішній ... ди на шляху Анґлія-Капштадт-Анґлія за ... дин 45 хвилин.

ІТАЛІЯ МОЖЕ ЗМОБІЛІЗУВАТИ 10 МІЛЬЙОНІВ ЛЮДЕЙ.

РИМ. „Трібуна" підкреслює, що у висліді недавно оголошеного в урядовому ... організаційного відродження та інших ... востей імперіяльних Італії, фашистівська ... зможе на випадок війни змобілізувати 10 мільйонів осіб.

Подяка.

Високоповажаному Панові Д-РОВІ МАРКІЯНОВІ ДЕБРОВИЧЕВІ складаю велику дяку. Від довгих літ уповаєте мої терпіння і підкріплюєте успішно мої життєві сили. В часі цьогорічних Різдвяних Свят, коли в моїй недузі зайшли небезпечні комплікації, Ви, Пане Доктор з цілою посвятою днем і ніччю були готові ратувати моє життя. За те, що я сьогодні реконвалесцент, дозвольте зложити собі ще раз прилюдну сердечну подяку.

Петро Курманович.

НОВИНКИ

11 Лютий **СУБОТА**

Ст. ст. 29. січня 1939.
Перен. мощей Ігнатія.
Лат. Поява М. Б. Л.
Сонце: схід — 6.44, захід — 16.33.
Місяць: схід — 1.17, захід — 10.33.
Остання чверть місяця в год. 3.12.

Завтра: 12. лютого. **Неділя.**
Ст. ст. 30. січня 1939.
Мясопусна неділя. Трьох Святих.
Лат. Мясоп. нед. Евлалії.
Сонце: схід — 6.42, захід — 16.35.
Місяць: схід — 2.18, захід — 11.18.

— **Спільна Просфора,** що її уладжують усі українські установи Личаківської дільниці, відбудеться в неділю 12. ц. м. в год. 6-ій вечором у домівці чит. „Просвіти" при вул. Крупярській ч. 10.

— **Загальні збори аплікантів.** 5. ц. м. відбулися в домівці Центробанку Загальні Сходини Секції Аплікантів при Союзі Українських Адвокатів у Львові. На сходинах було присутніх понад 30 членів Секції. Сходини вшанував своєю присутністю та привитав їх від Виділу СУА віцепрезидент д-р Мих. Волошин. По звітах і дискусії над звітами сходини вибрали новий виділ у минулорічному складі. Таким чином сходини висловили своє признання й довіря до виділу, головно для голови м-ра Ю. Федусевського. Сходини тривали к. 4 години.

— **Зі Спілки Українських Лікарів у ЧСР.** Дня 28. І. ц. р. відбулись у Празі річні загальні збори Спілки Українських Лікарів у ЧСР. Після звітів президії і ревізійної комісії переведено вибори функціонарів Спілки в такому складі: д-р Юрій Добриловський, голова; д-р Михайло Завальняк, заст. голови і скарбник; д-р Нестор Білик, секретар; д-р Доміцеля Кейванова-Францова та д-р Михайло Гончаренко, кандидати до президії. У склад ревізійної комісії вибрані: д-р Микола Слюсар (голова), д-р Ярослава Шматерова-Коважова і д-р Гнат Белей. У зборах взяло участь понад сорок лікарів, при чому кількох приїхало з Морави. Були також лікарі-ветеринарі. У звязку з важливістю моменту збори пройшли дуже жваво. Збори приняли низку резолюцій з метою охорони інтересів лікарів-українців у ЧСР. Президія Спілки Українських Лікарів у ЧСР просить всю кореспонденцію до неї слати на адресу секретаря Спілки д-ра Н. Білика, Прага II., Войтешска 4.

— **Ліга Охорони Звірят** уладжує в суботу 18. ц. м. в год. 8. вечором у салі при вул. Зіморовича 17 „Веселий фінал карнавалу". Вступ 2 зол., студ. 1 зол. Той вечір несподіванок та безжурної забави стягне багато прихильників звірят.

— **Три пожежі у Львові.** Львівські пожежники мали в середу „свій день", бо рано в год. 7.30 покликали пожежників до камяниці віцепрезидента міста Іжика, в якій у пивниці вибухла пожежа. Пожежу спричинила служниця одного з льокаторів, яка ввійшла до пивниці зі запаленою свічкою. — Пожежники інтервеніювали ще у пральні „Стеля" при вул. Мартина. Там запалилася бензина з причини необережности одної з робітниць. — Третя пожежа трапилася при вул. Шпитальній. У пивниці дому ч. 19 міститься склад фабрики паперових виробів „Ліліпут", вибухла там пожежа від невгашеного недокурка. Пожежа знищила кілька паків паперу на шкоду Ізака Штока.

— **Попарену дитину мастила чорнилом.** На львівську станцію Ратункового Поготівля привезли в середу вечором 2-літнього хлопчика Гілля Фро, який внаслідок необережности матери попарив собі кипятком лице й шию. Найцікавіше в цьому випадку те, що мама попареної дитини вимастила по нещасливім випадку личко чорнилом. Теж знайшла відповідний лік.

— **Львівська хроніка.** В середу вечором напало двох людей на касієрку тютюневої гуртівні Яніну Коритко та зрабували їй течку, в якій було 2.610 з. — При в. Осолінських напало вчора вночі на маґістратського возьного Й. Зубля, який вертався домів, 7 невідомих людей, які Зубля важко побили та покололи ножами в плечі. — Малка Фінк (з вул. Надбережна 8) повідомила поліцію, що її 24-літній син Айсіґ вийшов з дому і пропав без вісти. — 66-літня Магдалина Домбровська (Ринок 47) сходила так нещасливо зі сходів, що поховзнулася і впала. При тому вона розбила собі череп, покалічила праве око та сильно потовклася. Непритомну Домбровську відвезли до лічниці.

— **Рідний син не може дістати поля від свого батька.** Пишуть нам з Чорткова: Дня 23. грудня 1937. р. помер у Залісю, пов. Чортків, Йосиф Кохановський. Помер він безженно, тож і дітей шлюбних по собі не лишив. Але мав він нешлюбного сина Івана Хомишина з Чорнокінець Малих. Городський суд у Гусятині до І. С. 66/35 признав пок. Йосифа Кохановського нешлюбним батьком малого Івана Хомишина, тимбільше, що Йосиф Кохановський сам ніколи не цурався свого сина. Навпаки, не маючи своїх шлюбних дітей, Йосиф Кохановський записав свому нешлюбному синові чверть морґа поля і суд у Чорткові до VI. А. 2/38 признав важним той запис, але зажадав від малого Івана Хомишина дозволу воєвідського уряду в Тернополі на перенесення права власности. І ось воєвідський уряд у Тернополі до Нр. П. Б. 59/2 Чорт./99 відмовив такого дозволу. Причин цієї відмови не знати, бо воєвідський уряд їх не подав. Тут зазначимо, що пок. Йосиф Кохановський був римо-католицького обряду, а його нешлюбний син Іван Хомишин є греко-католиком.

— **Залізнича катастрофа під Тернополем.** Між Шляхтинцями й Курниками к. Тернополя трапилася залізнича катастрофа, а саме поштовий залізничий ваґон вискочив із рейок. Жертв у людях не було.

— **Самогубство у вязниці.** В карній вязниці повісився на пояску прикріпленім до крат Тома Шевчук із Волині. Він відбував на підставі присуду рівенського суду кару 7-літньої вязниці. З тієї кари Шевчук відбув уже 3 роки.

— **За підважання довіря до польської валюти.** У Стрию відбудеться небавом перший процес на підставі нового декрету про охорону держави. Підсудним є Павло Саварин із Грабівця к. Стрия, який буцімто говорив до своєї сусідки, що від 1. лютого мають увести нові гроші і з прихильности перестерігав її, щоб вона не продавала ґрунту. Проступок Саварина скваліфікували як підважування довіря до польської валюти.

— **Бузьки вертаються.** Серед мешканців Луцька викликала велике враження поява 2-ох бузьків, які вернулися вже з вирію та почали відбудовувати гнізда. Також в інших околицях Волині бачили ключі бузьків, що верталися з полудня. Таке явище запримітили були люди ще в 1912. р. Як відомо, скорою появою бузьків ворожить простолюддя ранню весну.

— **Бандити напали** на Хаїма Вінера у Майлані п. Станиславів та зрабували йому 28 золотих. Робітники, які недалеко вантажили, прибігли — бандити втікли.

— **Краєва хроніка.** У Вістовій, пов. Калуш Василь Костів убив Василя Іванишина, завдавши йому тупим предметом удар у голову і дві рани у виски. Причиною убивства була заздрість за жінку. Вбивника арештували. — В Ямниці, пов. Станиславів повстала з невідомих причин пожежа в будинках Онуфрія Деркача. Вогонь, що його підсичував вітер, перенісся на будинки 6 інших господарів і знищив їх до тла. Жертв у людях не було. — В околиці Бистриця к. Жабя обірвалася над дорогою скала і впала на дорогу, роздавивши дорожника, який саме туди переходив.

— **Дрібні вістки.** У Парижі відбулись щорічні загальні збори товариства журналістів, які одноголосно прийняли резолюцію з протестом проти всяких зазіхань на свободу преси. — За останніх 9 місяців 1938. р. було у Франції 200.160 шлюбів, 18.134 розводів, 466.742 уродин і 494.107 смертей, за той час уродилось на 4.400 дітей менше як минулого року, а загальний спад уродин рівний 27.365; є теж менше шлюбів і більше розводів. — У Ковні відкрили виставу французького мистецтва. — В індійському парляменті внесли законопроєкт, щоб жінки мали право вносити розводову скаргу, на що досі мали право тільки чоловіки. — З Ню Йорку приїхало для Франції нових 16 літаків. — У каліфорнійському місті Сен-Кентен 5.600 арештантів почали голодівку, жаліючись на одноманітний харч; у відповідь на це дирекція вязниці приготовила їм незвичайно смашний і багатий обід так, що тільки 133 „витримало характер" і далі голодує. — У Джонставні (Пенсильванія) заснували „Клюб розведениць". Кожна із членицьобіцює, що ніколи вдруге не вийде заміж. Їм не вільно теж цілувати мужчин; за цілунок кожна платить кару 25 дол.

— **Хвиля розводів у Англії.** Число розводів у Англії зросло за 1938 р. удвоє. На цей зріст вплинула нова стаття закону, яка від 1. січня 1938 р. дозволяла вносити розводову скаргу з причини „злобно залишеної" одної особи з подругів. Багато пар, що минулого року розійшлося самовільно мало тепер нагоду почати процес. Коли у 1936 р. було 5915 розводових скарг, у 1937 р. 6.049, то у 1938 р. вони зросли до 12.000.

Дописи.

ЛУЦЬК.

Луцьк і луцький повіт без українських часописів. Сьогодні в Луцьку й повіті не побачите ні в одному кіоску українського часопису. Чи була яка заборона? Офіційно — ні. Але хотіли якісь панове й тихцем радили українських часописів не продавати. Особливо тямили просили вони про це головного кольпортера, що розділює часописи між кіоски. В кількох інших містах Волині — як довідуємося — почтові уряди та листарі вже від довшого часу не доручають адресатам українських часописів. Не диво, що український часопис стає рідкістю і за таке напр. „Діло" люди платить по 1 золотому від примірника, щоб тільки його прочитати.

Спорт.

СЕНЗАЦІЯ ГАКІВКОВИХ МИСТЦІВ СВІТУ.

Ціріх. Швайцарія — Америка 3:2 (0:0, 2:2, 1:0).
Цей метч був найбільшою несподіванкою мистецького турніру.

Не 0:0, а 4:0.

Стріча Канади з Америкою не дала нерішеного вислідy, як подав ПАТ лиш вислід 4:0 в користь Канади.

Базель. Польща — Мадярщина 5:3 (1:1, 2:0, 2:2).

Ціріх. Німеччина — Англія 1:0 (0:0, 0:0, 1:0).
Друга несподіванка турніру.

Ціріх. Канада — Чехо-Словаччина 2:1.

ВІДКЛИКАНІ ЗМАГАННЯ

Комунікат КЛК.

З причини повної недостачі снігу, заповіджені лещетарські змагання КЛК у зїзді та слялъомі у Сл[illegible]ську на дні 12—13. ц. м. не відбудуться.

Рада КЛК.

—o—

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“ — премієра.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Неділя 12. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах“. — Год. 3.30 попол. „Пані Презесова“. — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні“.

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 10, субота 11, неділя 12, понеділок 13. і вівторок 14. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА.
10. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:
11. II. Мати наймичка.
12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:
10. II. Кирва з Львова.
11. II. Зоря над Почаєвом.
Для 11. II гратиме театр у Ямниці і Черніїві.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ГЛИНЯНИ:
10. II. Подвійна бухгальтерія.
11. II. Чорноморці.
12. II. Гриць.
13. II. Сіосі.
14. II. Хам.
Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний“.

К І Н А.

АМПІР: „Елізейські поля“ (Саша Гітрі).
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона“.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини“.
БАЙКА: „Павел і Гавел“.
БАЛТИК: „Еспанський метелик“.
ВАНДА: „Буревій“, „Двобій жінок“.
ГРАЖИНА: „Історія чортиці Євавел“.
ЕВРОПА: „Конфлікт“.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.
КОПЕРНИК: „Местники“.
МАРУСЕНЬКА: „Невічне серце“.
МЕТРО: „Королівський сагіник“ та „День на перегонах“.
МІРАЖ: „Гегешта“.
МУЗА: „Чотири дочки“.
ПАКС: „Олімпіяда“.
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться“.
РАЙ: „Професор Вільчур“.
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого“.
РОКСІ: „Побожна брехня“ з Полею Негрі.
СВІТ: „Шерльок Голмс і Д-р Ватсон“ „Без приказу“.
СВЯТОВИД: „Листи з поля бою“ „Опіка на пустині“.
СТИЛЕВЕ: „Ультимат“ і ревія.
ТОН: „Білий метелик“ Соня Геніє, „Алярм на морі“.
УТІХА: „39 кроків“ і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері“ Вен[illegible].

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(вул. Марійська)
„Острів Ява“.

РАДІО

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Кашубські пісні й танки, 8.00 Для шкіл, 8.10 Година господині: Як виконати хлібову дієту, ради, вістки, популярна музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, авд. для старших дітей, 11.25 Сольові [illegible] акомпаніюють солістам, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич,** 14.30 Фрагмент із пов. Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Комунікати протилетунської оборони, 15.00 „Лявіна“ авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Скрипкові твори в супр. форт., 16.55 Скарби моря, 17.10 Органова музика, 17.45 Про професійні союзи, 17.55 Фрагменти з „Валькірії“, пл. з поясненнями, 18.30 „Татри у снігу“ літер.-муз. авд., 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Музика з пл., 19.15 Прича́лення корабля „Орел“ у Гдині, 20.30 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Хор, 21.15 Симфонічний концерт, 22.30 Поморя у творчости Жеромського, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель“, „Про зоддмежий танок“, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Дитячий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопанім, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка: „Ліси, бджоли та пісеньки“ авд. для молоді, 19.00 Зі Закопаного Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Сольов. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганна Ордонівна, кляпа, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Неділя, 12. лютого 1939.

7.20 Комунікати летунської оборони, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Спортові вістки зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська памятка, Огляд ринків ріжних продуктів, Від Гдині до Ню Йорку, муз. образок, орх., сопр., тенор, барит., бас, 8.45 Нові злотові та фосф. навози, Муз. з пл., коло год. 10.30 після богослуження музика з пл., 11.45 Реліг. авд., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, орх., спів, 13.05 Борщів і його околиці, 13.15 Музика з пл.; у перервах фрагменти з лещетарських перегонів, 14.40 Для дітей: „Про двох таких, що вкрали місяць“ Корн. Макушинського, 15.00 Галетка, хор, фрагмент із В. Орлана, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі співанок Монюшка, сопран, меццосопран, барит., 17.00 Скрипк. рециталь у супр. форт., 17.30 „Сезонів у Трокадеро“ оперетка В. Геце; у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Спорт, 19.35 Два фортепіяни, 19.50 Спіш і Орава у пісні та музиці, 20.15 Звуковий тижневик, політ. огляд, веч. денник, спорт, 21.25 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 Весела Сирена, 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана, 19.00 Мельодії Півдня, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Паскале“ оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.30 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр. 22.40 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Лапонії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., нова нім. музика), ДРОЙТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Тенго опівночі“ оп. Коментія, ПРАГА 18.25 Сальон секстет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 18.00 Концерт солістів, арфа, віол. 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Бетовенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні 20.10 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт бенкать, 17.50 Нар. пісні на голоси та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь“ оп. Шульце, КЕНІГСБЕРГ 20.10 „Отельо“ оп. Вердія, ЛЯЙПЦІГ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска“ оп. Пучінія, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнавальовий концерт, танк. музика від Гайдна до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.30 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, скр., 22.00 Танк. музика.

Неділя, 12. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ і БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки з Карпатської України, БЕРЛІН 19.20 Веселі мельодії, 20.10, 21.00 Орх., хор, тенор, форт., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45, 21.05 Циг. музика, 18.45 Військ. орх., 22.00 Орх. Концерт, ВІДЕНЬ [illegible] Казка для дітей, 16.00, 20.10, Веселе [illegible] пополудне, **19.50 Вістки в українській мові,** ГАМБУРГ 18.00 Тур[illegible], ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30, 15.00 з [illegible] КЕЛЬН 12.00 Розр. концерт, 20.10 [illegible] Вечір Легарових оперет, ЛЯЙПЦІГ [illegible] Форт., 19.30, 20.00 Концерт орх., МІЛЯНО 17.00, 18.00 Розр. програма, 21.00 [illegible] 22.00 Орх. концерт, ПРАГА [illegible] мельодії, 17.20 Словацькі пісні й [illegible] 17.50 Нар. пісні, 21.10 Джез, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Легка музика, 19.15 „Центральне бюро ідей“ ком. [illegible] 21.30 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 18.15 Рум. пісні, 19.00 Рум. музика, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 Оперетка та розр. музика, СОФІЯ [illegible] Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Бетовенівський концерт, 20.00 Вок. дуети.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Маслосоюз 9. II. 1939 платив [illegible] тивам франко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак.	[illegible]
1 кг. масла десер. бочк. вкл. з опак.	[illegible]
за 1 л. молока	17—18 [illegible]
за 1 кг. яєць	зол. 1.[illegible]

Тенденція на всі артикули слаба.

Радіокутик.

СОНЯШНІ ЕРУПЦІЇ ТА КОРОТКІ ХВИЛІ.

Вже від ряду літ обсервують [illegible] сильніші відмічені вплив соняшних ерупцій (ультрафіолетове проміння [illegible]) на збір коротких радіових хвиль. Вже [illegible] ствердили, що насилення цих ерупцій [illegible] гає звісної циклічности, при чому [illegible] цикль триває 11 років. В 1937 р. [illegible] на діяльність сонця осягнула [illegible] і тепер постійно зменшується [illegible] 1944 р., коли осягне мінімум. Тому [illegible] числитися зі тим, то працюючи [illegible] радіових авдицій, [illegible] них хвилях, а які в останньому [illegible] лягали дуже часто сильним „[illegible]

ДОБРІ НАСЛІДКИ МАСОВОЇ [illegible] В АМЕРИЦІ.

Несподіваним наслідком [illegible] віки, яку викликало в Америці [illegible] радіового слуховища Веллса, [illegible] зуванням одним з університетів [illegible] накресленої анкети на тему [illegible] рії. На переведення дослідів [illegible] прямі визначного кредиту [illegible] дол. Вислано багато [illegible] дьогів на терени, де найбільше [illegible] до вище збірної паніки. [illegible] вияснити багато проблем [illegible] психольогічними процесом [illegible]

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło“, Lwów. Z drukarni Spł. Wyd. „Diło“, Lwów, Ruska [illegible]
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“ З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Руська [illegible]

Спорт.

СЕНЗАЦІЯ ГАКІВКОВИХ МИСТЦІВ СВІТУ.

Цюріх. Швайцарія — Америка 3:2 (0:0, 2:2, 1:0).

Цей матч був найбільшою несподіванкою мистецького турніру.

Не 0:0, а 4:0.

Стріча Канади з Америкою не дала нерішеного вислїду, як подав ПАТ лиш вислід 4:0 в користь Канади.

Базель. Польща — Мадярщина 5:3 (1:1, 2:0, 2:2).

Цюріх. Німеччина — Англія 1:0 (0:0. 0:0. 1:0).

Друга несподіванка турніру.

Цюріх. Канада — Чехо-Словаччина 2:1.

ВІДКЛИКАНІ ЗМАГАННЯ

Комунікат КЛК.

З причини повної недостачі снігу, заповіджені лещетарські змагання КЛК у Зїзді та Сльвьомі у Славську на дні 12—13. ц. м. не відбудуться.

Рада КЛК.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 10. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“ — премієра.

Субота 11. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Неділя 12. II. год. 12. впол. „Кіт в чоботах“. — Год. 3.30 попол. „Пані Презесова“. — Год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Понеділок 13. II. год. 6. веч. „День без брехні“.

Вівторок 14. II. год. 7.30 веч. „Це більше ніж любов“.

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 10, субота 11, неділя 12, понеділок 13. і вівторок 14. II. театр нечинний.

Український Народній Театр ім. М. Садовського.

ЛЬВІВ-БОГДАНІВКА:

10. II. Гетьман Полуботок.

ЛЬВІВ-ЗНЕСІННЯ:

11. II. Мати наймичка.
12. II. Хата за селом.

Український Театр ім. І. Котляревського:

СТАНИСЛАВІВ:

10. II. Карва з Льолес.
11. II. Зоря над Почаєвом.

Дня 11. II. гратиме театр у Ямниці і Черніеві.

Український театр Йосифа Стадника (сеніора).

ЗЛИНЯНИ:

10. II. Подвійна бухгальтерія.
11. II. Чорноморці.
12. II. Гриць.
13. II. Сісі.
14. II. Хам.

Театр підготовляє історичну драму „Конашевич-Сагайдачний“.

КІНА.

АМПІР: „Елізейські поля“ (Саша Ґітрі).
АПОЛЬО: „100 днів Наполеона“.
АТЛЯНТИК: „Брехня Христини“.
БАЙКА: „Павел і Ґавел“.
БАЛТИК: „Еспанський метелик“.
ВАНДА: „Буревій“, „Двобій жінок“.
ГРАЖИНА: „Історія чортиці Євавел“.
ЕВРОПА: „Конфлікт“.
КАСІНО: Норма Шірер як „Марія Антоанета“.
КОПЕРНИК: „Местники“.
МАРУСЕНЬКА: „Невблаганне серце“.
МЕТРО: „Королівський свічник“ та „День на перегонах“.
МІРАЖ: „Геєнна“.
МУЗА: „Чотири дочки“.
ПАКС: „Олімпіяда“.
ПАЛЯС: „Мої батьки розводяться“.
РАЙ: „Професор Вільчур“.
РІЯЛЬТО: „Восьма жінка Синьобородого“.
РОКСІ: „Побожна брехня“ з Полею Неґрі.
СВІТ: „Шерльок Голмс і Д-р Ватсон“. „Без привалу“.
СВЯТОВІД: „Листи з поля бою“, „Стежа на пустині“.
СТИЛЕВЕ: „Ультимат“ і ревія.
ТОН: „Білий метелик“ Соня Геніє, „Алярм на морі“.
УТІХА: „39 кроків“ і ревія.
ХИМЕРА: „Голос матері“ Вен. ...

ФОТОПЛЯСТІКОН:

(ул. Марійська)

„Острів Ява“.

...РАДІО.

Пятниця, 10. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Кашубські пісні й танці, 8.00 Для шкіл. 8.10 Година господині: Як виховати здорову дитину, ради, вістки, 8.50 Ранішня музика з пл., 11.00 Для шкіл: Земля під ногами, авд. для старших ..., 11.25 Славні диригенти акомпанують ... з пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд.; у перерві в год. 12.15 Полуднева газетка, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Пісеньки у виконанні Ірини Яросевич**, 14.30 Фрагмент із пов. Ст. Жеромського, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Комунікати протилетунської оборони, 15.00 „Лявіна“ авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.15 Гутірка з хорими, 16.30 Скрипкові твори в супр. форт., 16.55 Скарби моря, 17.10 Органова музика, 17.45 Про професійні союзи, 17.55 Фрагменти з „Валькірії“, пл. з поясненнями, 18.30 „Татри у снігу“ літер.-муз. авд., 19.00 Зі Закопаного, 19.15 Музика з пл., 19.15 Причалення корабля „Орел“ у Гдині, 20.30 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Хор, 21.15 Симфонічний концерт, 22.30 Поморя у творчості Жеромського, 22.45 Музика з пл., 22.55 Інформ. авд., 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Субота, 11. лютого 1939.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Спортові вістки зі Закопаного, 7.20 Комунікати протилетунської оборони, 7.25 Музика з пл., 8.00 Для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 8.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Легкі інструментальні дуети, пл., 11.57 Сигнал, 12.03 Полуднева авд., 14.00 Орх., 14.45 Програма на завтра, 15.00 Для дітей: „Наш приятель“, „Про ведмежий танок“, 15.30 Орх., 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літер. хроніка, 16.35 Дитячий хор, 17.00 Отворення світових лещетарських мистецтв у Закопанім, 17.58 Авдиція, 18.00 Відчит присвячений Людомирові Бенедиктовичеві, 18.10 Комунікати протилетунської оборони, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка: „Ліси, блаколи та пісеньки“ авд. для молоді, 19.00 Зі Закопаного: Що це таке альпейська комбінація, 19.10 Ольшан. орх., мішаний хор, 20.40 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00 Розривковий концерт, орх., пісеньки, Ганка Ордонівна, клінга, гавайська гітара, арфа, 22.55 Інформ. авд., 23.00 Ост. вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

Неділя, 12. лютого 1939.

7.20 Комунікати летунської оборони, 8.00 Ранішній денник, 8.15 Спортові вістки зі Закопаного, 8.20 Для села: Хліборобська газетка, Оглад реннів ріжних продуктів, Від Гдині до Ню Йорку, муз. образок, орх., сопр., тенор, барит., бас, 8.45 Нові азотові та фосф. навози, Муз. з пл., коло год. 10.20 після богослуження музика з пл., 11.45 Реліг. авд., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок, орх., спів, 13.05 Борщів і його околиці, 13.15 Музика з пл.; у перервах фрагменти з лещетарських перегонів, 14.40 Для дітей: „Про двох таких, що вкрали місяць“ Корн. Макушинського, 15.00 Газетка, хор, фрагменти із В. Оркана, 15.25 Золота книга громад, 16.30 Зі співаника Монюшка, сопран, меццосопран, барит., 17.00 Скрипк. речіталь у супр. форт., 17.20 „Сенсація у Тровадеро“ оперетка В. Геце; у перерві коло год. 18.30 Хвилина бюра студій, 19.30 Спорт, 19.35 Два фортепіяни, 19.50 Спиш і Орава у пісні та музиці, 20.15 Звуковий тижневик, політ. огляд, веч. денник, спорт, 21.25 Танк. музика, у перерві в год. 21.55 Весела Сирена, 23.00 Останні вістки, 23.03 Спорт, 23.05 Комунікати протилетунської оборони, 23.08 Закінчення програми.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 10. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 17.00 Симфонічні етюди Шумана, 19.00 Мельодії Півдня, 21.15 Давні й нові вальси, БРНО 19.30 „Дон Паскале“ оп. Доніцетія, БУДАПЕШТ 12.10 Військ. орх., 13.30 18.00 Циг. музика, 19.30 20.00 21.00 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 15.20 Тирольські композитори, 19.00 Пісні, поезії, **19.50 Вістки в українській мові,** 20.10 Орх., сопр. 22.40 Розр. концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 18.00 Репортаж із Лапонії, 18.35 Скрипка, 19.15 20.10 Дуті інстр., нова нім. музика), ДРОЙТВІЧ 22.45 Сучасна музика, КЕЛЬН 21.00 Орх., хор, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 21.00 22.00 „Танго опівночі“ оп. Коматія, ПРАГА 18.25 Сальон секстет, РАДІО ПАРІ 18.05 Камер. музика, 19.15 21.15 Скрипка, РИМ 17.00 18.00 Концерт солістів, арфа, віол. 21.00 22.00 Симф. концерт, СОФІЯ 17.30 Розр. музика, 18.15 Популярна музика, 19.00 Бетовенівський концерт, 19.30 Опера, ТАЛІН 18.10 Естонські пісні.

Субота, 11. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ та БРАТИСЛАВА 7.20 огляд преси; 12.55, 16.05, 19.00 і 22.15; 19.20 комунікати; БЕРЛІН 15.30 Судетські народні пісні 20.10 21.00 Танк. музика, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, БУДАПЕШТ 12.10 Скрипка, 18.30 Орх., 21.00 22.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ 9.30 Для дітей, 12.00 Розр. концерт, 14.10 Легка музика, 16.00 Концерт бажань, 17.50 Нар. пісні на голоси та форт., ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 20.10 21.00 „Чорний Петрусь“ оп. Шульце, КЕНІҐСБЕРҐ 20.10 „Отельо“ оп. Вердія, ЛЯҐТІ 18.15 Розр. мельодії, МІЛЯНО 17.15 Танк. музика, 19.20 Розр. музика, 21.00 22.00 23.00 „Тоска“ оп. Пучінія, ПРАГА 19.25 20.00 Фільм. мельодії, 21.10 Карнавальовий концерт, танк. музика від Гайдна до Штравса, РАДІО ПАРІ 18.05 Розр. програма, 21.15 Пісні, 22.10 Кабарет, 23.05 Симф. музика, РИМ 17.15 Танк. музика, 19.20 22.10 Розр. музика, 21.00 Орх., СОФІЯ 17.20 Популярна музика, 18.15 Легка музика, 19.30 Спів, 20.10 21.00 Бетовенівський концерт, скр., 22.00 Танк. музика.

Неділя, 12. лютого 1939.

БАНСЬКА БИСТРИЦЯ і БРАТИСЛАВА 7.20, 12.55, 16.05, 19.00, 22.15 Вістки з Карпатської України, БЕРЛІН 19.20 Веселі мельодії, 20.10, 21.00 Орх., хор, тенор, форт., БУДАПЕШТ 12.30 Орх., 15.45, 21.05 Циг. музика, 18.45 Військ. орх., 22.00 Орх. концерт, ВІДЕНЬ ... Казка для дітей, 16.00, 20.10, Веселе ... пополудне, **19.50 Вістки в українській мові,** ГАМБУРҐ 18.00 Тріо, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.30, 15.00 З італ. ..., КЕЛЬН 12.00 Розр. концерт, 20.10, ... Вечір Легарових оперет, ЛЯҐТІ ... Форт., 19.30, 20.00 Концерт орх., МІЛЯНО 17.00, 18.00 Розр. програма, 21.00 ..., 22.00 Орх. концерт, ПРАГА 15.30 ... мельодії, 17.20 Словацькі пісні й танці, 17.50 Нар. пісні, 21.10 Джез, РАДІО ПАРІ 18.00, 21.15 Пісні, 18.15 Легка музика, 19.15 „Центральне бюро ідей“ ком. ..., 21.30 Симф. концерт, РАДІО РОМАНІЯ 18.15 Рум. пісні, 19.00 Рум. музика, РИМ 17.00 Симф. концерт, 21.00, 22.00 ... актівка та розр. музика, СОФІЯ ... Легка і танк. музика, 19.00 Популярна музика, 19.30 Бетовенівський концерт, 20.00 Вок. дуети.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Маслосоюз 9. II. 1939 платив кооперативам франко магазин у Львові:

1 кг. масла десер. бочк. без опак.	1.5...
1 кг. масла десер. бочк. вкл. з опак.	1.5...
за 1 л. молока	17—18 гр.
за 1 кг. яєць	зл. 1.5...

Тенденція на всі артикули слаба.

Радіокутик.

СОНЯШНІ ЕРУПЦІЇ ТА КОРОТКІ ХВИЛІ.

Вже від ряду літ обсерують ... сильний відємний вплив соняшних ерупцій (ультрафіолетове проміння) на відбір коротких радіових хвиль. Вже ствердили, що насилення цих ерупцій підлягає засаді циклічности, при тому такий цикль триває 11 років. В 1937 р. ... на діяльність сонця осягнула ... і тепер постійно зменшується, аж ... 1944 р., коли осягне мінімум. Тому ... числитися зі щораз то кращим відбором радіових авдицій, надаваних на коротких хвилях, а які в останньому ... лягали дуже часто сильним „федінґом“.

ДОБРІ НАСЛІДКИ МАСОВОЇ ПАНІКИ В АМЕРИЦІ.

Несподіваним наслідком масової ... ніки, яку викликало в Америці ... радіового слуховища Велса, є ... лучення одним з університетів ... наспреславної анкети на тему збірної ... рії. На переведення дослідів з цієї ... праві визначено кредити в сумі ... дол. Вислано багато лікарів та ... льогів на терени, де найбільше ... ло явище збірної паніки. Їх завдання ... вияснити багато проблем, звязаних ... психольогічним процесом такої ...

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Dilo“, Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Dilo“, Lwów, Ruska 18.
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Руська 18.